

DE *Landeigenaar* IN VLAANDEREN

BELGIË - BELGIQUE
P.B.
3990 PEER
12/3118

DRIEMAANDELIJKS // NOVEMBER - DECEMBER - JANUARI
LANDELIJK VLAANDEREN VZW // NR. - 62

Natura 2000

Over naar managementplannen en natuurbeheerplannen

PDPO

PDPO III-middelen voor bosbouw?

Internationaal

ELO in Athene en landgoederen in Nederland

dossier

Pacht

Nieuwe pacht prijscoëfficiënten voor Vlaanderen

Landelijk Vlaanderen

Woord van de voorzitter

Eerst wil ik aan onze leden en lezers mijn beste wensen betuigen voor het nieuwe jaar 2014. Het jaar belooft een zeer belangrijk jaar te worden. Het begint met het concluderen van talrijke lopende inhoudelijk zware beleidsinitiatieven, dan komen er een nieuwe politieke context en regeringsdoelstellingen na de verkiezingen en vervolgens nog een aantal federale bevoegdheden die naar de gewesten worden overgeheveld.

Voorzitter Philippe Casier

2013

Het was een jaar van intense voorbereidingen naar een nieuw kader in veel domeinen die ons aanbelangen en die wij regelmatig hebben toegelicht. Wij citeren de belangrijkste: de besluiten voor de instandhoudingsdoelstellingen, het nieuwe natuurdecreet, het decreet over de instrumenten voor landinrichting, het onroerend erfgoeddecreet, de strategische nota over PDPO III in het kader van het Gemeenschappelijk Landbouw Beleid. Dit zijn een voor een basiselementen van het beleid in de open ruimte die reeds gedeeltelijk in decreet werden gegoten, maar waarvan de uitvoeringsbesluiten nog moeten besproken worden. Andere decreten zijn al goedgekeurd in de Vlaamse Regering en bevatten concepten voor de uitvoering, maar moeten nog gestemd worden in het Vlaams Parlement. Het is de bedoeling dat deze teksten afgerond zijn tegen de verkiezingen van mei 2014.

In de vorige nummers van de 'Landeigenaar' hebben wij over deze ontwerp teksten, die meestal goed zijn, onze globale standpunten neergeschreven. Onze opmerkingen werden ook punt voor punt in de Minaraad (Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen) en in de SARO (Strategische Adviesraad Ruimtelijk Ordening – Onroerend Erfgoed) geformuleerd. Voor een aantal aspecten van het nieuwe erfgoeddecreet hebben wij nog zware kritiek.

2014

In het eerste deel van het jaar zal gewerkt worden aan de afronding van al die initiatieven tot op het einde, want wijzigingen zijn nog mogelijk. Het tweede deel van het jaar zal waarschijnlijk besteed worden aan de thema's van het voorziene nieuwe regeerakkoord.

Daarnaast zal ook de implementatie van de gelanceerde initiatieven op het terrein opgevolgd worden, zoals de eerste 'managementplannen' Natura 2000 in de verschillende Speciale Beschermingszones (SBZ), de lancering van de eerste nieuwe natuurbeheerplannen en geïntegreerde beheerplannen en ook de verdere opvolging van de uitvoering ervan op terrein. Meer informatie verder in deze editie van De Landeigenaar.

Er zal gewerkt worden aan het luik 'financiering' van het nieuwe natuurbelief, al dan niet voor IHD (instandhoudingsdoelstellingen), met een nieuw subsidiesysteem en mogelijke fiscale maatregelen. Landelijk Vlaanderen en de Koepel van de Vlaamse Bosgroepen hebben al lang het concept ingediend voor een 'servicecenter privaat beheer' dat broodnodig is om de implementatie van Natura 2000 op het terrein te verzekeren. Instrumenten zullen vanaf nu ter beschikking zijn van private beheerders die nu hun rol kunnen spelen, maar zij moeten hierin nog ondersteund

en begeleid kunnen worden, en niet zozeer door de overheid maar wel door hun eigen rangen.

Gezien de zesde Belgische staats-hervorming nieuwe bevoegdheden geeft aan Vlaanderen, waaronder het huurrecht en het pachtrecht, zal er moeten gekeken worden naar mogelijke wegen voor vernieuwing van de relaties eigenaar/landbouwer. Wij hebben een voorzet gedaan met onze beschrijvende nota die op onze website is verschenen en wij hopen dat er geleidelijk wordt nagedacht aan de mogelijke verbeteringen zodat én de rechtszekerheid én de motivatie tot het aangaan van nieuwe contracten worden verhoogd.

Naast de niet evenredige verplichtingen opgelegd in het nieuw erfgoeddecreet zelf, baren de uitvoeringsbesluiten van dit decreet ons momenteel zorgen. De beschikkingen over de aan te vragen toelatingen na bescherming ontnemen immers alle beslissingsmacht van de beheerders die onder voogdij worden geplaatst van de administratie. Samen met de Vereniging van de Historische Woonsteden volgen wij dit dossier van dichtbij.

Onze vrienden van de bosgroepen worden in de toekomst – als gevolg van de interne staats-hervorming – begeleid door de provincies, maar dit heeft geen impact op de motivatie

van het private beheer. In de laatste beleidsbeslissingen van het natuur-decreet is er voorzien dat de koepel van de bosgroepen op de een of andere manier zal blijven bestaan, maar dan moet een coherente aanpak met onze vereniging en andere terreinbeheerders zorgen voor de nodige inzet van die private partners. Het initiatief van het servicecenter baart argwaan bij sommigen, gezien het de gevestigde situatie doorbreekt, maar is essentieel gezien de situatie niet meer gevestigd is maar wel vernieuwd is met nieuwe internationale verplichtingen en regels.

Wij zullen in onze vereniging zelf de nieuwe organisatie ontwikkelen met het doel slagvaardiger te zijn en onze bestuurders en leden beter te kunnen betrekken. Twee punten zijn aan de orde: het geleidelijk versterken van onze provinciale aanwezigheid (gezien de grotere rol die de provincies krijgen als regisseur in de open ruimte) en het aantrekken van jonge beheerders en hen motiveren voor onze acties als toekomstige beheerders in een vernieuwde context.

Daarnaast ijveren wij verder voor goede samenwerkingsverbanden met andere Vlaamse, Belgische, Nederlandse en Europese verenigingen want, als kleine organisatie, vinden wij grote toegevoegde waarde in die contacten die een bron van veel ideeën zijn.

PDPO

In een van de artikels van deze Landeigenaar kunt u meer lezen over de Vlaamse omkadering van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid, waarin nu de maatregelen worden genomen voor de pijler 2, de plattelandsontwikkeling. De eerste maatregelen werden door de Vlaamse overheid enkel geformuleerd in het voordeel van de landbouw zonder aandacht voor de bosbouw die wel deel uitmaakt van de Europese strategie. In het gezamenlijk Mina/SALV advies werd er hierop gereageerd →

Beste lezers,

Op blz. 6 van deze editie schenken wij bijzondere aandacht aan de nieuwe pachtprijscoëfficiënten, die elke drie jaar weer een zeer intensief overleg vragen van vele vrijwilligers van Landelijk Vlaanderen. Wij danken u allen van harte voor uw inzet ter verdediging van de Vlaamse landeigenaren!

Philippe Casier, voorzitter Landelijk Vlaanderen

Inhoud

- blz. 02 Woord van de voorzitter en introductie nieuwe secretaris-generaal
- blz. 06 Nieuwe pachtprijscoëfficiënten voor Vlaanderen
- blz. 10 Algemene Vergadering van ELO te Athene
- blz. 12 Europese bosstrategie en Vlaamse bosfinanciering: een hiaat?
- blz. 15 Natura 2000 over naar maatregelen
- blz. 19 Over de grens: relatie landgoederen en overheden verbetert sterk
- blz. 22 Case Landschap de Liereman en omgeving
- blz. 24 Invasieve uitheemse planten: een afwegingskader voor het beheer
- blz. 25 Biodiversiteit als basis voor ecosysteemdiensten in Vlaanderen
- blz. 26 Het instrument Natuurinrichting
- blz. 28 Ledeninformatie en Activiteiten
- blz. 30 Eco² vzw heeft het Agrobeheercentrum opgericht!

Colofon

De Landeigenaar in Vlaanderen is een uitgave van Landelijk Vlaanderen vzw | Lambermontlaan 410 1030 Brussel | tel. 02 217 27 40
e-mail: info@landelijkvlaanderen.be
www.landelijkvlaanderen.be
Hoofdredacteur en verantwoordelijke uitgever: Christophe Lenaerts
Vormgeving: Gert Bogaerts
Realisatie: Valérie Vandenabeele
© Landelijk Vlaanderen vzw

Governance

met de vraag de bosbouw ook aan bod te laten komen.

Ondertussen heeft de Europese Commissie haar tweede bosstrategie uitgewerkt met de expliciete vermelding dat de financiering van de bossector voor 90% afkomstig is van het GLB-beleid, wat dan door Vlaanderen wordt genegeerd. Zodus, kan er in Vlaanderen geen gepaste bosstrategie ontwikkeld worden, desnoods enkel gericht op IHD.

Verder in deze Landeigenaar wordt dit punt expliciet gemaakt, want het is toch essentieel voor ons. Volgens de Europese parameters zou bos jaarlijks € 53 miljoen moeten krijgen van de Europese cofinanciering in pijler 2 (zonder te spreken van de Vlaamse financiering of de Vlaamse staatsteun voor beheerovereenkomsten die ook naar bos zouden moeten gaan). Maar er wordt slechts € 3 miljoen werkelijk voorzien! De sector mist dus, volgens die berekening, jaarlijks € 50 miljoen aan Europese financiering die dan in het voordeel komt van landbouw. Deze hiaat mag ook wel eens op tafel komen, want men heeft altijd kritiek op de subsidies die terreinbeherende verenigingen in monopolie krijgen volgens de actuele regels, maar dat gebeurt ook elders. De bipolaire visie in Vlaanderen over de open ruimte met enerzijds landbouw en anderzijds natuur zorgt ervoor dat de andere actoren die op 600.000 ha open ruimte in Vlaanderen de grondbelasting betalen niet alleen beleidsmatig genegeerd worden, maar ook financieel aan anderen moeten inleveren.

Daarom ons pleidooi om deze bipolariteit ook hier te doorbreken zoals in het nieuwe natuurdecreet. Algemeen gezien echter blijven de beleidsmensen nog altijd met deze enge visie die met de transformaties in de open ruimte geen rekening houdt. Een geleidelijke verbreding van deze visie is onze wens voor 2014 en voor de nieuwe legislatuur.

Aan de volgende legislatuur vragen wij ook, in het licht van de talrijke discussies in alle politieke kringen en over allerlei bestuurszaken omtrent transparantie en deugdelijk bestuur, dat er regels zouden komen om belangenvermenging te vermijden bij beleidsmensen zoals men die ook vraagt van de bedrijfswereld. Die transparantie is niet enkel nodig voor de topmensen maar ook voor allerlei beleidsmensen.

Wie in een bepaalde administratie, overheidssecretariaat, kabinet tewerkgesteld wordt, zou ten minste zijn bestuurdersmandaten openbaar moeten maken vooral in organisaties die regelmatig betrokken zijn bij hun beleidstaak. Lid zijn van een of andere organisatie is niet het probleem, maar daarin een verantwoordelijkheid opnemen en daarbij in het overheidsbeleid betrokken zijn is wel delicaat. Het ten miste verklaren is een minimale stap, want nu zijn er veel te veel duistere relaties wat dit betreft. Het behandelen als overheidsopdrachthouder van dossiers van organisaties waarvan men bestuurder is, beantwoordt niet aan de minimale eisen van goed bestuur.

Philippe Casier
voorzitter Landelijk Vlaanderen

Een nieuwe secretaris-generaal

Ook ik wil u mijn allerbeste wensen betuigen voor 2014. Als nieuwe secretaris-generaal van Landelijk Vlaanderen wens ik langs deze weg mij even aan u voor te stellen en de prioriteiten van onze vereniging voor 2014 uit de doeken te doen.

Ik ben Christophe Lenaerts, 42 jaar, gehuwd en heb 3 jonge kinderen. Ik ben al 20 jaar bedrijfsleider en gepassioneerd natuurliefhebber. Een 10-tal jaren geleden heb ik een familie-eigendom overgenomen die ik nu heel actief beheer. Dit heeft me ertoe geleid om met Landelijk Vlaanderen in contact te komen om zoveel mogelijk informatie in te winnen voor het beheer van dit domein. Vrij snel heb ik voorgesteld om actief deel te nemen aan de dagelijkse bekommernissen van 'onze' vereniging die instaat voor het met raad en daad bijstaan van land-, bos- en natuureigenaars. Na enkele jaren de communicatie te hebben opgevolgd, heb ik bij het vertrek van onze zeer geapprecieerde vorige secretaris-generaal, Bertrand de Lophem, aangevaard om deze taak op mij te nemen. Daarnaast ben ik ook ondervoorzitter van de Koninklijke Belgische Bosbouw Maatschappij, ambassadeur van Make-a-Wish en nog actief als bestuurder in enkele IT- en audiovisuele bedrijven.

Als secretaris-generaal is het mijn taak om het dagelijkse bestuur van Landelijk Vlaanderen op te volgen. Ik

ben benoemd door de Raad van Bestuur en geef aan hen rekenschap. Ik werk dagelijks samen met de voorzitter, Philippe Casier, en de penningmeester, Alec van Havre. Samen beheren we de dagelijkse werking van de vereniging. Het is een uitdagend werk, daar er veel te doen is in 2014 rond het nieuwe Natuurdecreet, Natura 2000, de staatshervorming, de nieuwe pachtwetgeving, het GLB (Globaal Landbouwbeleid), etc. zoals u reeds heeft kunnen lezen in het voorwoord van onze voorzitter. Daarnaast is er binnen Landelijk Vlaanderen ook nood aan een nieuwe dynamiek naar communicatie en ledenbijstand.

Landelijk Vlaanderen staat vandaag voor een keerpunt in de samenwerking met de overheid en de andere

Een welgemeend en hartelijk woord van dank en proficiat aan alle leden die zich actief engageren en voor de private beheerders opkomen!

actoren op het platteland. Er wordt steeds meer rekening met ons gehouden en we zijn aanwezig op vele plaatsen en in vele fora. Sterker nog, we worden gevraagd door gans Vlaanderen om nog meer deel te nemen aan allerhande overleggen en raden. Dit is tot nu toe nooit gezien. Wij zijn aanwezig in een grote meerderheid van GECORO's (Gemeentelijke Commissie voor Ruimtelijke Ordening), minaraden (milieu- en natuurraad) en nog veel meer. Ook kunnen we rekenen op actieve leden die hun bijdrage leveren in recent o.a. nog de pachtprizencommissies, die weer eens een goed resultaat hebben behaald. Bij deze, een welgemeend en hartelijk woord van dank en proficiat aan alle leden die zich actief engageren en voor de private beheerders opkomen!

Maar, om onze organisatie echt te laten openbloeien heeft ze echter middelen nodig. Wij doen een oproep aan u allen om gul te zijn met uw lidgeld. Steun ons via advertenties of sponsoring! Help ons bij het organiseren van evenementen! Neem deel aan werkgroepen! Spreek over ons aan familie en vrienden! Maak uw kinderen en kleinkinderen volwaardig lid door slechts € 35 extra te betalen!

Hopend op een mooie samenwerking in het komende jaar ben ik ter uwer beschikking voor alle vragen of suggesties die u zou hebben. Aarzel niet mij te contacteren via mail: sg@landelijkvlaanderen.be.

Nieuwe pachtprijscoëfficiënten voor Vlaanderen – december 2013

> Auteur: Thierry de Grunne, bestuurder Landelijk Vlaanderen en voorzitter van de werkgroep pacht

De wet op de beperking van de pachtprizen bepaalt dat de maximale pachtprizen berekend worden op basis van het (niet-geïndexeerd) kadastraal inkomen (ki), vermenigvuldigd met de toepasselijke pachtprijscoëfficiënt. De provinciale pachtprijscommissies leggen deze coëfficiënten telkens vast voor een periode van drie jaar. De huidige coëfficiënten vervielen op 14 december 2013. Op 15 december werden de nieuwe van toepassing en ze blijven geldig tot 14 december 2016.

De pachtprijs voor de huur van landbouwgronden en gebouwen is niet vrij te bepalen door de verpachter en de pachter. De wet tot beperking van de pachtprizen van 4 november 1969 heeft de pachtprizen geplafonneerd. Een verpachter mag niet meer vragen dan het niet geïndexeerd kadastraal inkomen van het pachtgoed vermenigvuldigd met een coëfficiënt. De pachtcoëfficiënten worden om de drie jaar per landbouwstreek vastgelegd door provinciale 'pachtprizencommissies', voorgezeten door de administratie

'landbouw' en waarin vertegenwoordigers van pachters en verpachters zetelen.

De pachtwet valt onder de federale bevoegdheid en het landbouwbeleid onder de Europese en gewestelijke. Deze wet werd meermaals gewijzigd, aangevuld met bijkomende en overgangswetten en samenwerkingsakkoorden tussen de federale en regionale overheden. De staatshervorming voorziet de overheveling van die wet naar de gewesten, misschien in 2015.

Een verpachter mag niet meer vragen dan het niet geïndexeerd kadastraal inkomen van het pachtgoed vermenigvuldigd met een coëfficiënt.

De geest van de wet van 1969 ligt in de lijn van de principes die dateren van 1929, toen het economische en culturele overwicht van de verpachter domineerde, waardoor de huidige wet nu nog altijd strikte regels voor de bescherming van de pachter voorziet. Zij vertoont eigenschappen die nu negatieve effecten hebben voor het behalen van haar doelstellingen. De voornaamste is het gebrek aan flexibiliteit, zodat geen aangepast antwoord wordt gegeven aan de evoluerende omgeving.

Pachtwetgeving

Onder meer de rentabiliteitsgegevens van de landbouw en het (niet-geïndexeerd) kadastraal inkomen van de verpachte gronden vormen de basis voor de onderhandelingen over de nieuwe coëfficiënten. Doordat de kadastrale inkomens van gronden lange tijd niet aangepast werden, merken we grondige verschillen per landbouwstreek en

per provincie. De maximumpachtprijs blijft een samenspel tussen de pachtprijscoëfficiënten en de kadastrale inkomens.

Landelijk Vlaanderen ijvert voor een herziening van de huidige pachtwet. Onze standpunten kunt u terugvinden in de recent gepubliceerde 'Standpuntennota pacht' op onze website.

De pachtwet heeft een dwingend karakter dat afwijkt van het gemeen huurrecht en is van toepassing voor 'alle onroerende goederen die gebruikt worden voor het landbouwbedrijf'. 'Een landbouwbedrijf is de bedrijfsmatige exploitatie van onroerende goederen met het oog op het voortbrengen van landbouwproducten die in hoofdzaak bestemd zijn voor de verkoop.' Deze definitie is beperkend.

Een juridische vernieuwing van de pachtwet is wenselijk

Pacht is een gevoelige materie waarover de discussie moet gekaderd worden zonder afbreuk te doen van de verworven rechten van de huidige rechtmatige en actieve pachters en rekening houdend met de nieuwe verhoudingen. De bedoeling is gronden te geven aan de landbouw op een rechtszekere wijze door de knelpunten die dit beletten aan te pakken.

De pachtwet kan enkel aangepast worden na de staatshervorming en indien de politieke wil hiervoor bestaat. Niet alles in de pachtwet moet veranderen maar men kan de contractuele bepalingen 'moderniseren' volgens een lijst van knelpunten

met respect voor de economische leefbaarheid van het landbouwbedrijf en voor de eigendomsrechten.

De rechtszekerheid van de pachtrelatie kan verhoogd worden gezien zoveel discussiepunten nu worden geregeld met soms tegenstrijdige interpretaties van auteurs, correcties van vergetelheden, rechtspraak van talloze vrederechters, arresten van het Hof van Cassatie, enz.

Nieuwe vormen van juridisch statuut zijn erfpachten, landbouwvennootschappen of andere partnerschappen waarbij de toegevoegde waarde wordt gedeeld in functie van de risiconame en waarbij samenwerking en ondernemerschap sleutelwoorden zijn. Dergelijke initiatieven bestaan al, zoals hierboven vermeld, waarbij beheer van landbouwgronden evolueert naar

Pachtprijscoëfficiënten periode 15/12/2013 – 14/12/2016.

	2011-2013		2013-2016	
	Gronden	Gebouwen	Gronden	Gebouwen
Antwerpen				
Polders	6,24	7,90	7,50	9,87
Zandstreek	5,50	7,90	6,70	9,87
Kempen	8,08	7,90	9,70	9,87
Vlaams-Brabant				
Zand	5,30	6,25	6,10	7,19
Kempen	8,50	6,25	9,78	7,19
Zandleem	4,87	6,25	5,60	7,19
Leem	3,92	6,25	4,50	7,19
Limburg				
Kempen	7,13	6,00	8,91	7,20
Zandleem	4,80	6,00	5,76	7,20
Leem	3,72	6,00	4,28	7,20
Grasstreek	3,72	6,00	4,24	7,20
Oost-Vlaanderen				
Polders	4,23	5,50	4,65	5,80
Zandleem	4,41	5,50	4,85	5,80
Zandstreek	4,63	5,50	5,10	5,80
Leem	4,28	5,50	4,70	5,80
West-Vlaanderen				
Duinen	4,20	5,50	4,62	5,91
Polders	4,12	5,50	4,53	5,91
Zandstreek	5,55	5,50	6,11	5,91
Zandleem	4,52	5,50	4,97	5,91
Leem	4,16	5,50	4,58	5,91

De bedoeling is gronden te geven aan de landbouw op een rechtszekere wijze door de knelpunten die dit beletten aan te pakken..

een echt ondernemerschap en het ter beschikking hebben van grond niet meer automatisch is. De landbouwerondernemer heeft een meer moderne en commerciële relatie met de eigenaar.

Indien de financiële, fiscale en subsidievoorwaarden competitief zijn, kan, zoals in het buitenland en complementair aan bancaire landbouwkredieten, via fondsen van de financiële wereld aan investeerders aangeboden worden ook in landelijk onroerend risicokapitaal te beleggen. De band met het specifieke goed is wel klein, maar de diversificatie groter. Men helpt de landbouwer zijn kapitaal niet in grond te blokkeren en de geldverschaffers gediversifieerd in vastgoed te beleggen zonder de zorg van het individuele beheer.

Het is niet meer 'landeigendom', maar wel 'landinvestering' en misschien een mogelijke piste voor de financiering van de gronden van ➔

**Volgende leden of bestuurders van Landelijk Vlaanderen
vzw vertegenwoordigen de leden-grondeigenaars van de
pachtprijzencommissie Vlaanderen van 12/2013 tot 12/2016:**

Limburg - lid	de Grunne	Thierry
Limburg - lid	Hack	Patricia
Limburg - lid	Snyers	Jean-Luc
Limburg - plaatsvervanger	Böse	Michael
Limburg - plaatsvervanger	Berben	Ann
Limburg - plaatsvervanger	Colson	Tom
Antwerpen - lid	Van Schoubroeck	Francis
Antwerpen - lid	Lenaerts	Christophe
Antwerpen - lid	Dierckx	Vincent
Antwerpen - plaatsvervanger	Francken	Luc
Antwerpen - plaatsvervanger	Van der Straten	Thierry
Antwerpen - plaatsvervanger	Maes	Willy
Oost-Vlaanderen - lid	de Vuyst	Pierre-Michel
Oost-Vlaanderen - lid	Agneessens	Jean-Francois
Oost-Vlaanderen - lid	Vandewalle	Marleen
Oost-Vlaanderen - plaatsvervanger	Dauwe	Jozef
Oost-Vlaanderen - plaatsvervanger	Depuyt	André
Oost-Vlaanderen - plaatsvervanger	Van den Weghe	Xavier
West-Vlaanderen - lid	Baudry	Eddy
West-Vlaanderen - lid	Geelhand	Patrick
West-Vlaanderen - lid	d'Udekem	Bernard-Henry
West-Vlaanderen - plaatsvervanger	d'Hoore	Bernard
West-Vlaanderen - plaatsvervanger	Thiery	Joseph
West-Vlaanderen - plaatsvervanger	Van der Haert	Jean
Vlaams-Brabant - lid	de Neeff	Erik
Vlaams-Brabant - lid	de Crombrughe	Jean-Werner
Vlaams-Brabant - lid	Brandhof	Michel
Vlaams-Brabant - plaatsvervanger	de Jonghe	François
Vlaams-Brabant - plaatsvervanger	Veldekens	Frederic
Vlaams-Brabant - plaatsvervanger	Uyttenhove	Patrick

de gewenste grootschalige landbouwbedrijven in die betere landbouwgebieden.

Voor de vertegenwoordigers van de pachters in de provinciale commissies is het een moeilijke opdracht om een goed evenwicht te vinden in de onderhandelingen. Een billijke pacht prijs voor de pachter, in functie van zijn economische rendement, staat tegenover het rendement dat de eigenaar wil halen uit zijn investering. Onlangs hebben de pacht prijs-commissies hun werkzaamheden afgerond en de nieuwe pacht prijs-coëfficiënten werden gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 14 december 2013. In de tabel in bijlage vindt u de coëfficiënten die sinds dan van toepassing zijn.

Pachtprijs wettelijk beperkt

De maximumpachtprijs wordt dus berekend door het ki te vermenigvuldigen met de toepasselijke coëfficiënt per landbouwstreek, afzonderlijk voor gronden en gebouwen, ongeacht of er een geschreven pacht overeenkomst bestaat of wanneer de pacht aanving. Om de maximaal toegelaten pacht prijs te

berekenen, mag men geen rekening houden met het geïndexeerde ki of met het ki van de gebouwen die de pachter opgetrokken heeft.

Op het gemeentehuis en bij de gewestelijke directie van het kadaster (gevestigd in de hoofdstad van elke provincie) kunnen eigenaars en pachters kosteloos mondeling informatie krijgen over het ki van de onroerende goederen die ze bezitten of waarvan ze pachter zijn, mits voorleggen van een bewijs dat ze belanghebbenden zijn, zoals een identiteitskaart, een geschreven pachtcontract of een pachtkwitantie.

Herziening pachtprijs en terugbetaling

Het systeem van de pachtprijsbeperking is van dwingend recht en geldt in alle gevallen, ongeacht de contractuele bedingen. De partijen kunnen de pachtprijs in der minne herzien op basis van de toegelaten maximumpachtprijs. Wanneer hierover geen (schriftelijk) akkoord bestaat, moet de verpachter de pachter per aangetekende brief op de hoogte brengen van de verhoging van de pachtprijs.

De vraag om de pachtprijs te herzien heeft slechts uitwerking op pacht-prijzen die vervallen na de datum van de kennisgeving en werkt dus nooit met terugwerkende kracht. Pacht-prijzen die vervielen voor die kennisgeving blijven ongewijzigd.

Het principe blijft dat de eigenaar de verhoging niet hoeft te vragen, maar wanneer hij ze wenst, moet hij dit per aangetekende brief doen. De pachtprijs wordt dus niet automatisch aangepast.

De maximumpachtprijs mag niet verhoogd worden met de grondlasten (onroerende voorheffing) of met de bijdragen ten behoeve van de polders en wateringen.

Indien de overeengekomen pacht-prijs meer bedraagt dan de wettelijk bepaalde maximumpachtprijs, dan kan de pachter eisen dat die verminderd wordt tot het wettelijk

toegelaten maximum. Hij kan zelfs teruggave eisen van de door hem betaalde pachtprijs die het wettelijk bedrag overschrijdt. Deze teruggave is wel slechts van toepassing op de vervallen en betaalde pachten van de vijf jaren die aan het verzoek tot terugbetaling voorafgaan. Zo'n verandering van de pachter tot terugbetaling verjaart ook een jaar nadat hij het gepachte goed heeft verlaten.

Toegelaten verhogingen van de maximumpacht-prijzen

De maximumpacht-prijzen vormen de algemene regel, maar uitzonderlijk mogen ze verhoogd worden met een bepaald percentage indien de pachtovereenkomst aan enkele voorwaarden voldoet.

Voor pachtovereenkomsten die voorzien zijn in een eerste gebruiksperiode van 18 jaar of meer en die opgesteld zijn bij notariële akte, mag de pacht-prijs als volgt verhoogd worden:

- Eerste gebruiksperiode 18 jaar: gronden + 36%, gebouwen + 18%
- Eerste gebruiksperiode 21 jaar: gronden + 42%, gebouwen + 21%
- Eerste gebruiksperiode 24 jaar: gronden + 45%, gebouwen + 24%
- Eerste gebruiksperiode 25 jaar: gronden + 50%, gebouwen + 25%

Na de eerste pachtperiode wordt de pachtprijs teruggebracht tot de normale pachtprijs.

Bij een loopbaanpacht mag de pachtprijs verhoogd worden met 50% voor gronden en 25% voor gebouwen. In tegenstelling tot de verhogingen voor lange pachten (ook minimaal 27 jaar), is de pacht-prijsverhoging voor loopbaanpachten niet uitdrukkelijk gekoppeld aan het bestaan van een notariële akte, al is die in de praktijk ten zeerste gewenst. De verhoogde pachtprijs blijft gelden, ook bij stilzwijgende verlenging van jaar tot jaar na het einde van de vaste loopbaanduur.

Verslag van de Algemene Vergadering van ELO in Athene

> Auteur: Robert de Graeff, Policy and Research Officer ELO

De Algemene Vergadering van de European Landowners' Organization (ELO, Europese moedervereniging van Landelijk Vlaanderen) vond plaats van 25 tot 27 november in Athene. Dit was een kans voor ELO-leden om niet alleen met elkaar in contact te blijven, maar vooral ook met de leden van de Griekse organisaties van land- en boseigenaren en hoge ambtenaren en bestuurders. Het letterlijke en figuurlijke hoogtepunt was het formeel diner op de hoogste heuvel van Athene, met een schitterend uitzicht over de stad en het Werelderfgoed: het Parthenon! **Stavros Dimas**, voormalig Europees Commissaris voor Milieu, was gastspreker tijdens het diner en gaf een goed overzicht van de uitdagingen voor de Griekse staat en economie.

Ondanks het feit dat het Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (GLB) ondertussen goedgekeurd was door de Europese Raad en het Parlement, was het GLB het eerste onderwerp van gesprek. Zowel **Christoph Büren** (voorzitter ELO) als professor **Allan Buckwell** (professor agro-economie, Wye College,

University of London, UK) stelden vragen omtrent de nieuwe 'groene' maatregelen in deze hervorming. Zij vroegen zich beiden af of deze maatregelen genoeg zouden zijn om een echt verschil te maken voor biodiversiteit in Europa. De tweede grote vraag kwam opnieuw van de voorzitter van ELO, die zich afvroeg of het nieuwe GLB "ons meer zal helpen produceren"; een noodzaak gezien de groeiende wereldbevolking.

De Griekse verenigingen en organisaties hadden een prominente plek gedurende de Algemene Vergadering, met verschillende presentaties over het belang van eigendomsrecht, en in het bijzonder de rechten van boseigenaren, zoals weergegeven in de hoofdspeech van **Stavros Kalafatis** (Minister voor Milieu, Energie, en Klimaatverandering). Ondanks het feit dat de bosbouwsector ontsnapte aan de ergste gevolgen van de crisis, voelen zij nog steeds de gevolgen. Vooral diefstal en illegaal kappen voor brandhout blijven problematisch. Daarnaast werden ook de lange groeitijden en lijfrentes genoemd. Alhoewel

zowel de leden als de administratie geregeld commentaar gaven op de stand van de Griekse samenleving en financiën, hadden de meesten een voorzichtig optimisme voor de toekomst.

Ross Murray (voorzitter van de Europese Beleidsgroep van ELO) gaf een overzicht van de activiteiten van de groep. Hierbij gaf vooral de presentatie over ecosysteemdiensten aanleiding tot een geanimeerde discussie in de vergadering. De beleidsgroep was overeengekomen dat de Europese ontwikkeling van schaliegas verder uitgedacht moest worden, maar dat het eigenschap

Foto's © ELO

van mineraal- en grondrechten zeer verschillend was binnen Europa. In een aantal lidstaten behoren deze toe aan de staat, maar deze regelingen bleken nergens geleuk te zijn.

De secretaris-generaal van de ELO, **Thierry de l'Escaille**, gaf een uitgebreide toespraak over de doelstellingen van ELO in de komende maanden, met onder andere het vrijhandelsverdrag tussen de VS en de EU, het uitbreiden van het Wildlife Estate Label en de Europese verkiezingen van dit jaar. Tijdens de discussie na zijn presentatie gaf hij aan dat de extra toelage voor 'eerste hectaren' dreigde het nieuwe GLB te veranderen van beleid, waarin economie voorop staat, naar een sociaalgericht beleid.

Op de tweede dag hadden de aanwezigen de kans om een workshop over de Griekse landbouw en bosbouw, mede-georganiseerd met de steun van BASF, te volgen. Hierbij was gewasbescherming, zowel conventioneel als voor de fruitteelt, een belangrijk onderwerp. Twee presentaties gaven een gedetailleerd over-

zicht van de wetgeving voor Griekse bosbouw, waarbij het belang van wetshervorming voorop stond. Daarnaast was er ook een presentatie van een groeisector in Griekenland: de wijnbouw zorgt voor groeiende inkomsten en trots in de komende jaren!

.....
De volgende Algemene Vergadering van ELO zal plaatsvinden van 18 tot 19 juni 2014 te Rome.

U bent als eigenaar op zoek naar een aantrekkelijke, klare, transparante en vooral begrijpbare formule voor landbouw op uw gronden? Dan is Agriland NV voor u de beste partner.

Ons doel is niet uitsluitend een financiële optimalisatie te verzekeren, maar ook de band tussen de eigenaar, zijn land en de landbouwwereld te onderhouden. We ondersteunen de vergroening, de lokale werkgelegenheid en vertegenwoordigen u bij de overheid. Kortom, een duurzame en maatschappelijk verantwoorde landbouw.

De beste zorg voor uw grond krijgt u van Agriland NV. Meer info op www.agriland.be

Agriland NV // Avenue Pasteur 23 - 1300 Wavre // Tel. +32 10 232 906 // fax +32 10 232 909 // e-mail: agriland@skynet.be

cazimir
ADVOCATEN AVOCATS ATTORNEYS

President Kennedypark 13/D
8500 Kortrijk

Tel.: +32 (0)56 25 21 07

Vijfhoekstraat 40/C
1800 Vilvoorde

Tel.: +32 (0)2 255 87 00

info@cazimir.be

www.cazimir.be

Cogels-Osylei 40
2600 Antwerpen

Tel.: +32 (0)3 218 51 25

Europese bosstrategie en Vlaamse bosfinanciering: een hiaat?

> Auteur: Landelijk Vlaanderen

In haar recente bosstrategie (II) hamert Europa op het belang van zowel het sociale als economische aspect van bos (naast natuurlijk de ecologische waarde), die in de lidstaten in het algemeen onderschat worden. Europa vraagt daarom de lidstaten om duurzaam bosbeheer in al haar aspecten te stimuleren in hun beleid.

Europa

Het totale voorziene Europees ELFPO-budget (Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling – pijler 2 van het Europees beleid gericht naar platteland) voor de periode 2014-2020 bedraagt € 101,2 miljard (meerjarenbegroting), wat neerkomt op jaarlijks € 14,4 miljard. De Europese bosbouw krijgt ongeveer € 5,4 miljard in het huidige budget 2007-2013 (cfr. Europese Bosstrategie II) en er wordt verwacht dat deze bedragen min of meer hetzelfde blijven voor 2014-2020. Bos krijgt dus 37% van het jaarlijkse ELFPO-budget.

In de EU27 landen is er 157 miljoen ha bos (2011), wat neerkomt op 44,3% van de totale oppervlakte van deze EU27 landen (Eurostat, 2011).

Hieruit blijkt dat, op Europees niveau, bos een min of meer evenredig bedrag krijgt van ELFPO conform de bosoppervlakte.

De Europese strategie bevestigt dat 90% van de bosbouwfondsen van ELFPO komen. ELFPO is dus met andere woorden de financieringsbron voor bosbouw.

Vlaanderen

In Vlaanderen is er gemiddeld, afhankelijk van de bronnen (boskartering en boswijzer), 160.000 ha bos, wat neerkomt op 12% van de totale oppervlakte van het Vlaamse Gewest of 1% van de totale Europese bosoppervlakte.

PDPO (Programmadocument voor Plattelandsontwikkeling – vertaling op Vlaams niveau van ELFPO) is essentieel gericht naar landbouw,

Bos krijgt dus 37% van het jaarlijkse ELFPO-budget.

bosbouw en plattelandsontwikkeling. Landbouw- en bosbouwgebruik dekken in Vlaanderen ongeveer 800.000 ha (160.000 ha bos en 640.000 ha landbouwgebruik). Daarvan dekt bos dus 20%.

- Indien bosbouw in Vlaanderen, die 1% van de EU27-bossen beheert, via PDPO een budget vanuit ELFPO volgens het oppervlaktepercentage, zoals hierboven als

pertinent aangetoond, met de Europese gemiddelde zou krijgen, dan zou het jaarlijks (1% van die € 5,4 miljard) € 54 miljoen moeten krijgen.

- Het voorziene PDPO III-budget (2014-2020) in Vlaanderen bedraagt jaarlijks € 287,7 miljoen. Indien de bosbouw, die 20% van de oppervlakte beheert die aanspraak kan maken op PDPO, een evenredig budget als die van landbouw (enkel al in pijler 2) zou krijgen, dan komt dit neer op € 57 miljoen. Men kan van het PDPO-budget € 28 miljoen aftrekken die voor de plattelandsontwikkeling voorzien zijn. Dan nog is het budget € 260 miljoen en het aandeel voor bos € 52 miljoen.

Ondanks de duidelijke Europese strategie om bosbouw naast landbouw te stimuleren, komt in de voorstellen van de Vlaamse PDPO-strategie het woord "bos" praktisch nergens ter sprake en zijn alle maatregelen landbouwgericht. Enkel voor het bebos-

In de EU27 landen is er 157 miljoen ha bos (2011), wat neerkomt op 44,3% van de totale oppervlakte van deze EU27 landen (Eurostat, 2011).

sen en herbebossen krijgt de Vlaamse bosbouw volgens het voorstel van PDPO III-budget (fiches 16 en 18, fiche 19 is voor inrichting) een bedrag van **€ 3,11 miljoen**. Dit komt neer op 1,1% van het totale PDPO III-budget voor 12% van de totale oppervlakte of voor 20% van de totale landbouw en bosoppervlakte.

Dit is slechts 5,87% van de gemiddelde **€ 53 miljoen** die er jaarlijks volgens twee verschillende berekeningen naar bosbouw zouden moeten gaan of een tekort (volgens de redenering) van jaarlijks **€ 50 miljoen**.

Nuances kunnen weliswaar in de redenering gebracht worden maar de algemene conclusie blijft.

Die bedragen zijn enkel voor de Europese cofinanciering van het GLB. Met de Vlaamse gemiddelde 50% cofinanciering moet er ook rekening worden gehouden, wat het verschil nog vergroot. Daarbij komt er nog voor de beheerovereenkomsten (enkel landbouwgerelateerd) een

bedrag van een € 54 miljoen aan Vlaamse staatssteun. Bosbouw krijgt een kleine staatssteun van een paar miljoen euro voor de bosgroepen en marginale subsidies buiten PDPO.

De Vlaamse regering heeft onlangs het PDPOIII (2e pijler GLB) goedgekeurd voor indiening bij de Europese Unie. In december hadden de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij (SALV) en de Minaraad een positief advies geformuleerd over de maatregelen die vervat zijn in het programmeringsdocument. Eerder had de Vlaamse regering de lijnen uitgezet van de directe steunregeling, het 1e luik van het nieuwe GLB.

Minister-president Peeters: "Met de goedkeuring door de Vlaamse regering van het programma voor plattelandsontwikkeling, PDPO III, hebben we een belangrijk kader vastgelegd voor het landbouwbeleid in Vlaanderen de eerstvolgende 7 jaar. Het programma geeft ons de instrumenten en middelen in handen om een modern landbouwbeleid te voeren, aangepast aan de specificiteit van onze verstelijkte regio."

Met het programma worden 4 strategische doelstellingen nagestreefd, met name:

- 1) Inzetten op jonge landbouwers, met het oog op het bestendigen van de toekomst van de Vlaamse landbouwsector
- 2) Investeren in innovatie en opleiding, met het oog op een toekomstgerichte aanpak van zowel de individuele, bedrijfsgerichte als de meer algemene maatschappelijke doelstellingen
- 3) Focussen op het verhogen van de weerbaarheid en verduurzaming van de landbouwsector in al zijn facetten
- 4) Versterken van de kwaliteit en vitaliteit van het platteland, door het aanpakken van de veranderingen op het platteland als gevolg van de evoluties in de land- en tuinbouwsector.

> **Bron: persmededeling kabinet Peeters**

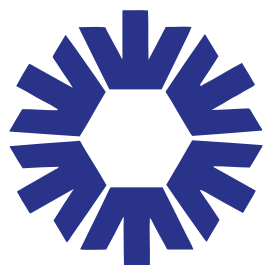
advies . beheer . planning

Frederik Vaes
0473 22 39 50

Geert Bruynseels
0475 71 27 23

www.dcb-net.be

IG WATTEEUW

It's your **green** world. We help moving it.

www.watteeuw.be

www.bmtgroup.com

stronger together

Natura 2000 over naar maatregelen

> Auteur: Valérie Vandenabeele, Project Manager Natura 2000
Landelijk Vlaanderen en Hubertus Vereniging Vlaanderen

Na de fase van de IHD is nu eindelijk de fase van de maatregelen aangebroken. De abstracte doelen die in de SBZ-rapporten besproken werden, moeten nu omgezet worden in maatregelen op het terrein. Om hiervoor de nodige instrumenten te voorzien, wordt het ganse bos- en natuurdecreet geïntegreerd en grondig hervormd. Hieruit ontstaat ook de nieuwe, verbeterde en vereenvoudigde versie van het natuurrichtplan: het managementplan (MP).

De managementplannen Natura 2000

In tegenstelling tot de natuurrichtplannen, die verplichtend waren op perceelsniveau en een veel te complexe structuur hadden, wordt in de MP via overleg met de sectoren gekeken waar de doelen best kunnen ingevuld worden. De MP zijn ook minder complex van structuur en worden gestuurd door het kalibratiemodel (*) dat een objectieve startverdeling van de doelen in zoekzones weergeeft.

In de komende managementplannen Natura 2000 zal gekeken worden welke doelen al gerealiseerd zijn door de 'sterkste schouders' en waar de zoekzones komen te liggen voor het nemen van maatregelen volgens de nieuwe 'natuurbeheerplannen' (die de huidige beheerplannen voor bos, natuur, reservaat, park,... vervangen).

Er zijn 4 fases van de MP's:

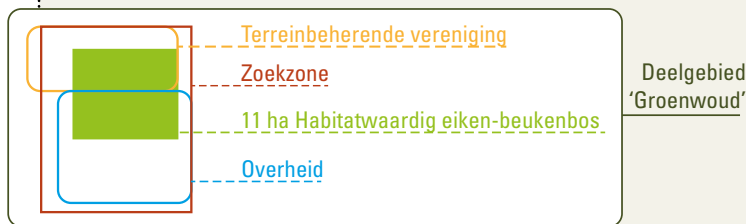
- MP 1.0 (afmaken begin 2014): Dit is een visiedocument MP, die een pure vertaling geeft van de IHD, die hopelijk heel binnenkort eindelijk definitief goedgekeurd zullen worden door de Vlaamse Regering.
- MP 1.1 (afmaken eind 2014): Hier worden reeds de eerste doelen ingevuld volgens de 'evidenties', zijnde de doelen die al gerealiseerd zijn op terreinen van overheden, terreinbeherende verenigingen
- MP 1.2 (afmaken eind 2017): Dit is de belangrijkste fase voor private eigenaars, want hierin wordt op zoek gegaan hoe de doelen binnen de zoekzones op 'vrijwillige' basis kunnen worden ingevuld.
- MP 1.3 (afmaken eind 2019): Dit is de meest gevreesde fase, de fase van 'verplichtingen'. Waar binnen de zoekzones nog onvoldoende natuurbeheerplannen zijn opgesteld of engagementen zijn genomen, kunnen, verplichtende maatregelen worden opgelegd.

Vanaf februari/maart 2014 tot november/december 2014 moeten de MP 1.1 voor alle SBZ's opgemaakt en afgerond worden. Daartoe wordt door de provinciale afdeling van ANB per SBZ een overlegplatform opgezet. Het overlegplatform nodigt twee ambassadeurs van de eigenaarssector uit per SBZ. Er zijn twee overlegplatforms per SBZ, waartussen nog mogelijkheden zijn voor bilateraal of multilateraal overleg waar er lokale knelpunten zijn. Wij schreven reeds een aantal betrokken leden en mogelijke ambassadeurs aan in onze zoektocht naar twee ambassadeurs per SBZ. Mocht u betrokken zijn of betrokken eigenaars kennen en u denkt dat dit nog niet bekend is bij ons, laat het ons weten zodat wij u vanop de eerste rij op de hoogte kunnen houden en adviseren of ondersteunen. ➔

Vanaf februari/maart 2014 tot november/december 2014 moeten de MP 1.1 voor alle SBZ's opgemaakt en afgerond worden. .

(*) Kallibratiemodel en zoekzones:

De managementplannen geven een visie rond natuur weer (concreet: de instandhoudingsdoelen), die uitgevoerd dient te worden in natuurbeheerplannen. De zoekzones hiervoor worden aangestuurd door het kallibratiemodel.

Het kallibratiemodel is een wiskundig computermodel dat werd ontwikkeld door VITO (Vlaams Instituut voor Technologisch Onderzoek) op vraag van de Vlaamse Overleggroep Natura 2000. Het doel van het model is het bekomen van een objectieve verdeling van de SBZ-doelen per deelgebied en de daaruit voortvloeiende zoekzones. De zoekzones zijn een afbakening waarbinnen de doelen moeten gerealiseerd worden. Ze worden als volgt berekend, afhankelijk van de oppervlakte doelen die nog moet gerealiseerd worden:

- Open saldo doelen < 5 ha: zoekzone is te vermeerderen met factor 3
- Open saldo doelen tussen 5 en 100 ha: zoekzone is te vermeerderen met factor 2
- Open saldo doelen > 100 ha: zoekzone is te vermeerderen met factor 1,5

Voorbeeld:

In MP 1.1 is er een deelgebied 'Groenwoud' waar men een IHD heeft van een kern van 20 ha eiken-beukenbos. Een terrein beherende vereniging en overheid hebben samen een aaneengesloten terrein waarin reeds 11 ha van deze eiken-beukenbosdoelen zijn ingevuld. Bijgevolg is het open saldo = $20 \text{ ha} - 11 \text{ ha} = 9 \text{ ha}$. (Aangezien 9 groter is dan 5 en kleiner dan 100 wordt de zoekzone berekend door vermeerdering met factor 2.) De zoekzone is dus bijgevolg = $9 \text{ ha} * 2 = 18 \text{ ha}$.

De verdeling van de doelen en zoekzones kunnen binnen het SBZ nog verschoven worden. Dit kan als blijkt dat er een beter alternatief is dan het voorstel van het kallibratiemodel en enkel als er een akkoord is van alle sectoren. Indien er discussie is, kan alleen de Vlaamse Stuurgroep knopen doorhakken.

Het kallibratiemodel houdt immers rekening met de potenties van het gebied en of de nodige minimale oppervlaktes in een deelgebied gehaald kunnen worden. Daarbij hebben alle sectoren twee optimalisatiewensen van sociaal of maatschappelijk belang toegevoegd aan het kallibratiemodel. Daardoor is het kallibratiemodel het meest objectieve en dus meest wenselijke model voor plaatsing van de doelen via zoekzones. Omdat het echter reëel is dat het kallibratiemodel meerdere opties had voor plaatsing van de doelen en zoekzones of omdat er misschien zaken over het hoofd gezien kunnen zijn die regionaal belangrijk zijn naar potenties toe, blijft de mogelijkheid bestaan om alsnog te verschuiven, maar enkel als er een akkoord is over een alternatief.

Taakstelling 2020

Voor de realisatie van de Europese natuurdoelen is er een korte en langetermijntaakstelling, respectievelijk tegen 2020 en 2050.

Voor de kortetermijntaakstelling baseert men zich enerzijds op de Europese Biodiversiteitsstrategie, die voor Vlaanderen een resultaatdoelstelling impliceert.

En anderzijds op het Vlaanderen in Actie plan (ViA), dat een afspraak bevat rond de inspanningen tegen 2020.

Concreet betekent dit enerzijds dat tegen 2020 16 van de 47 beschermde habitattypes in een gunstige staat moeten verkeren of verbetering moeten vertonen ten opzichte van 2007. Voor deze 16 habitattypes (niet in oppervlaktes te zien dus) kiest men deze die nu al bijna gerealiseerd zijn en hoofdzakelijk op gronden of in beheer van de sterkste schouders gerealiseerd zijn of worden.

Anderzijds zegt het ViA dat voor alle habitattypes en richtlijnsoorten samen, 70% van de inspanningen in een beheerplan moet zitten tegen 2020. Dit is dus wél oppervlaktegebonden en vooral van belang voor de boshabitats die een lange ontwikkelingstermijn hebben alvorens in gunstige staat te verkeren.

De bedoeling van de 2020-taakstelling is dat álle habitats en soorten uiteindelijk tegen 2050 in een gunstige staat van instandhouding zouden kunnen worden gebracht.

Het nieuwe natuurdecreet

Gezien Vlaanderen invulling moet geven aan de opgelegde verplichting vanuit Europa om het Natura 2000-netwerk mee uit te bouwen, waren een aantal aanpassingen aan het natuurdecreet nodig. Daar de aanpassingen zo groot waren, heeft men er voor geopteerd om het natuur- en bosdecreet te integreren. In eerste fase blijft echter nog een deel

van het bosdecreet bestaan, voor zaken die specifiek aan bos gelinkt zijn. De natuurachtige kant van het bosdecreet werd geïntegreerd, want bos is immers ook een natuurtipe. Vlaanderen kent een voor Europa uniek participatieproces, dat mee gedragen is door de verschillende partners van de verschillende sectoren. Die lijn wordt daarom ook doorgetrokken in de fase van maatregelen, waardoor de managementplannen (MP) ontwikkeld werden. Het invullen van de MP zal gebeuren door het nieuwe 'natuurbeheerplan (NBP)'. Er zijn dus binnenkort geen bosbeheerplannen, parkbeheerplannen, reservaatbeheerplannen, enz. meer, deze vallen allemaal onder de noemer natuurbeheerplan. Enkel voor erfgoed blijft een apart beheerplan bestaan, maar het kan wel geïntegreerd worden met het natuurbeheerplan.

Een beheerder kan volgens het nieuwe decreet kiezen uit vier types natuurbeheerplannen. Type 1 is een eenvoudig natuurbeheerplan

dat voor bos overeenkomt met een beperkt bosbeheerplan en heeft als enige echte voordeel dat men niet voor elke actie een machtiging of vergunning moet aanvragen.

Vanaf een type 2 beheerplan kan men allerlei subsidies en stimuli bekomen, maar men moet dan ook wel voldoen aan de nieuwe Criteria Geïntegreerd Natuurbeheer (**), die de Criteria Duurzaam Bosbeheer vervangen. Er geldt ook een minimale toegankelijkheid, hetgeen betekent dat het terrein ten minste één of enkele keren per jaar voor een beperkte groep toegankelijk moet zijn. Voor de toegankelijkheid van terreinen kunnen tal van variaties worden uitgewerkt in een toegankelijkheidsregeling. Een toegankelijkheidsre-

Vanaf een type 2 beheerplan kan men allerlei subsidies en stimuli bekomen, maar men moet dan ook wel voldoen aan de nieuwe Criteria Geïntegreerd Natuurbeheer.

geling is daarbij verplicht voor wie andere recreanten dan voetgangers toelaat.

Om subsidies aan te vragen vanaf type 2, moet men wel een bepaald natuurstreefbeeld conform de IHD of een regionaal belangrijk biotoop nastreven, volgens een tabel die bijgevoegd is bij het toekomstige besluit rond natuurbeheerplannen en reservaten. 25% van het beheerplan moet voldoen aan dat streefbeeld om een type 2 beheerplan te kunnen bekomen, met bijhorende subsidies.

Voor een type 3 en 4 moet men op 100% van de oppervlakte van het natuurbeheerplan het natuurstreefbeeld invullen én een minimale oppervlakte van dat streefbeeld of biotoop nastreven. Voor bossen is dat de grootste oppervlakte, die overeenkomt met 10 hectare. De 10-hectareregeling geldt sowieso voor combinaties van verschillende streefbeelden. Van de 100% streefbeeld in types 3 en 4 kan bij motivatie in het beheerplan voor maximaal 10% afgeweken worden.

Het type 4 is tot slot het reservaatstatuut, dat nu voor iedereen toegankelijk is in tegenstelling tot vroeger. Het natuurstreefbeeld is gelijk aan dat van type 3, maar men gaat een nog langer termijnengagement aan, waarbij men in ruil daarvoor subsidies kan aanvragen voor de aankoop van terreinen. In geval een type 4 moet de beheerder zich ook engageren om na afloop van het beheerplan opnieuw het reservatenstatuut (m.a.w. type 4) aan te vragen.

Men kan ook met meerdere eigenaars zo'n natuurbeheerplan opstellen en een natuurbeheerplan kan ook meerdere types als onderdeel bevatten.

Rond de hoogte van de subsidies die verkregen zullen kunnen worden is nu een werkgroep opgestart. Momenteel is wel al duidelijk dat er subsidies zullen kunnen verkregen worden voor het opstellen van een natuurbeheerplan, voor inrichtings- en beheerwerken, voor aankoop- en verwerving van gronden (nu dus ook voor privé, in type 4) en voor openstelling. De subsidies zullen vanzelfsprekend hoger zijn in de hogere types beheerplannen. Voornamelijk de kosten voor inrichting zullen percentueel beduidend hoger zijn vanaf type 3, dan in type 2. De subsidies voor beheerwerken zullen gelijk zijn, maar wel genormeerd volgens beheereenheden. (Vb. vooraf bepaalde normkost voor maaien, maar hoger in geval maaien op nat land want moeilijker en duurder.) Deze normkosten zullen om de zoveel tijd geïndexeerd worden.

Andere stimuli zijn de afschaffing of vermindering van onroerende voorheffing en schenkings- en successierechten vanaf type 2; 'wat' en 'vanaf wanneer' moet echter nog uitgewerkt worden.

Men is niet verplicht (in eerste instantie – zie uitleg rond MP 1.3) om een natuurbeheerplan op te maken, maar als men daarvoor kiest, is men binnen SBZ en VEN verplicht om een type 2 op te maken. Voor overheden en terreinen aangekocht met subsidies binnen de zoekzones is het verplicht om maximaal de voorwaarde →

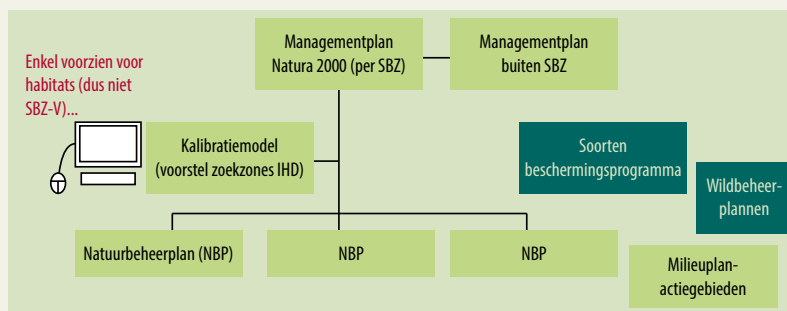
den van een type 3 beheerplan na te streven. De voorkeuren in de uitbreidingszones van reservaten buiten SBZ blijven dan toch bestaan, maar zullen binnen de drie jaar grondig herzien worden. Binnen SBZ geldt een nieuwe regeling. Het voorkeurenrecht verbonden aan de uitbreidingszone van de erkende reservaten wordt geschrapt en vervangen door een voorkeurenrecht voor de Vlaamse overheid binnen de zoekzones. Het beheer zou dan, in tegenstelling tot vroeger, niet meer uitsluitend overgedragen worden aan erkende terreinbeherende verenigingen. In een volgende fase van de wetsintegratie zal (o.a. in de besluiten) meer in detail uitgewerkt worden onder welke voorwaarden een recht van voorkoop kan gelden, en belangrijker nog, wanneer het niet kan gelden. Wanneer een beheerplan niet wordt uitgevoerd, kan het agentschap ook het subsidiebedrag terugvorderen. De beheerder heeft echter nog de mogelijkheid van beroep, dat wordt geadviseerd door een adviesinstantie.

Foto's: © Marc Van Ommen

(**) De Criteria Geïntegreerd Natuurbeheer (CGN)

De CGN zijn beter te begrijpen en korter dan de voormalige criteria duurzaam bosbeheer. Bovendien vermeldt het artikel 3 van het bijhorende besluit duidelijk dat de naleving van de criteria op een redelijke en technisch verantwoorde wijze gebeurt, zonder dat op elk ogenblik en op elke plaats in het terrein aan elk van de criteria voldaan moet zijn. Verder vermeldt dit artikel ook nog dat de indicatoren bindend zijn, tenzij een afwijking erop wordt gemotiveerd in het natuurbeheerplan. De afwijking mag de realisatie van de beheerdoelstellingen – betreffende de natuurbeheerplannen en de natuurreservaten en de erkenning van natuurreservaten – van het betreffende natuurbeheerplan niet belemmeren. Hiermee maakt de wetgever duidelijk dat men de criteria niet naast zich neer kan leggen, maar wel dat ze redelijk en toepasbaar zijn en dat waar nodig kan afgeweken worden in het beheerplan.

De CGN zijn van toepassing voor het ganse beheerplan, met uitzondering van de criteria en indicatoren van die criteria die specifiek voor de realisatie van het natuurstreefbeeld opgesteld werden. Bijvoorbeeld stand still voor bos betekent tragsgewijs: niet inheems vervangen door uitheems, niet loofhout door naaldhout, niet gemengd naar gelijkvormig. Dit betekent bv. dat je in een lork-berk bestand de uitheemse lork mag kappen en toch komen tot een homogeen bestand, omdat het eerste principe primeert. Daarmee wordt immers wel gewerkt naar ecologische meerwaarde. Deze criteria gelden vanaf type 2, doch voor een type 1 beheerplan

moet men blijven voldoen aan het stand still-beginsel en het naleven van de zorgplicht.

In de CDN houdt men rekening met drie luiken: een luik natuur, een luik sociale functie en een luik economie. Men moet dus een hoge(re) natuurkwaliteit nastreven in eerste instantie. Daarnaast dient men ook oog te hebben voor de sociale functie van het terrein, via de minimale toegankelijkheid. En tot slot, wat toch niet onbelangrijk is, moet men volgens de criteria op een duurzame wijze omgaan met de vermarktbaar goederen en diensten van het terrein, daaronder valt ook de jacht.

Relatie landgoederen en overheden verbetert sterk

> **AUTEUR: Hans Kamerbeek** - Drs. Hans C. Kamerbeek is bioloog, journalist, verzamelaar van verdienmodellen en auteur van 'Waardevol Groen' over geld verdienen met natuur en landschap, InnovatieNetwerk, juli 2012. Binnenkort verschijnt een geheel herschreven en geactualiseerde opvolger.

Op 9 januari organiseerde de initiatiefgroep Het landgoedbedrijf (een groepering van Landgoedbeheerders in Nederland) een kennisconferentie voor landeigenaren en geïnteresseerden. Landelijk Vlaanderen was aanwezig op deze uiterst interessante ontmoeting. Drs. Hans Kamerbeek vat de dag hierna voor u samen.

Wat wil Het Landgoedbedrijf?

De missie van de initiatiefgroep van Het Landgoedbedrijf is:

1. Brede erkenning krijgen voor particuliere landgoederen om hun 'volhoudbare' aanpak en identiteit.
2. Landgoedbedrijven stimuleren als maatschappelijke ondernemingen.
3. De relatie met overheden flexibeler maken op basis van vertrouwen.
4. Integraal werken en innovatief handelen stimuleren.
5. Tonen van resultaten en goede voorbeelden.

Wat is een landgoed?

'Een landgoed bestaat uit verschillende vormen van grondgebruik binnen een ruimtelijk duurzaam en van de omgeving te onderscheiden kader. Het is een open systeem, dat als eenheid wordt beheerd en waarop krachten van buiten inwerken. Kenmerkend voor een open systeem is de levendige relatie met de omgeving: in wisselwerking vinden in- en uitstralingseffecten plaats.'

Bron: Integrale toekomstvisie van Utrechtse landgoederen Kombos, Anderstein, Maarsbergen en Huis te Maarn, 2001.

"In Nederland is een cultuuromslag gaande." Dat optimistische gevoel heerst na afloop van de slotmanifestatie van Het Landgoedbedrijf, waar de vier initiatiefnemers hun taken overdragen aan de Federatie Particulier Grondbezit (FPG, Nederlandse zusterorganisatie van Landelijk Vlaanderen). Alle sprekers op de conferentie getuigen van grote eensgezindheid tussen overheden

Willem de Beaufort, Beekzicht, verklapt zijn 'geheim': "Eindeloos koffie drinken tot je weet wat iedereen wil."

en landgoedeigenaren en bevestigen het enthousiasme om aan de slag te gaan. "Deze mensen zijn klaar om de verbindingen te leggen", concludeert **Liesbeth Cremers**, een van de vier initiatiefnemers.

Nooit eerder kwamen zoveel landgoedeigenaren, overheidsbestuurders en ambtenaren bij elkaar; 225 mensen trokken op 9 januari naar de Betuwse Heerlijkheid: Mariënwaerd. Zij bevestigen het belang van samenwerking. Landgoedeigenaren kunnen vele maatschappelijke doelen realiseren. Gemeenten, provincies en rijk kunnen op hun beurt helpen meedenken en bevorderen van samenwerking, hetgeen uitmondt in passend planologisch beleid en maatwerk. Een van de aanwezige landgoedeigenaren zegt na afloop: "Dit was vijf jaar geleden nog niet mogelijk."

Gespreksleider Henk Smit met de vier initiatiefnemers van Het Landgoedbedrijf, v.l.n.r.: Kien van Hövell (Grootstal), Liesbeth Cremers (Vilsteren), Willem de Beaufort (Beekzicht), Charlotte Rauwenhoff (Tongeren).

Sfeerbeeld van de drukbezochte Slotmanifestatie van Het Landgoedbedrijf op Heerlijkheid Mariënwaerd te Beesd.

Resultaten

Vier Nederlandse provincies (Overijssel, Gelderland, Utrecht en Zuid-Holland) en twee gemeentes (Ommen en Rheden) hebben de cultuuromslag al gemaakt. Ook de samenwerking met het ministerie van Economische Zaken lijkt sterk verbeterd. Geen geringe resultaten in vier jaar Landgoedbedrijf, waarvan twee jaar Green Deal met het ministerie! In een Green Deal geeft het ministerie geen subsidie, maar wel steun bij het wegnemen van barrières op weg naar een duurzame samenleving. ➔

Kien van Hövell tot Westerflier, de denker van de vier initiatiefnemers, vertelt de volle zaal over de resultaten van Het Landgoedbedrijf. "Tijdens negen landgoedgesprekken spraken overheidsbestuurders en landgoedeigenaren een avond over hindernissen en kansen. Zodra er een gedeeld doel was, werd de oplossing snel gevonden. Verder hadden we interviews met landgoedeigenaren, die openhartig spraken over hun denkwereld en dilemma's. Essays hielpen bij de analyse. Eigenaren kunnen met het Landgoedenvenster hun maatschappelijke prestaties op ecologisch, economisch en sociaal-cultureel gebied waarderen en bijstellen. Binnenkort staat dit instrument op de website hetlandgoedbedrijf.nl. Dan kunnen ook de Masterclasses van start, die deelnemers helpen aan nieuwe strategieën voor maatschappelijk ondernemerschap."

De cultuurumslag betreft beide kanten. Kien van Hövell vervolgt: "Er valt een wereld te winnen wanneer overheden heldere kaders stellen en de uitwerking overlaten aan de landgoedeigenaar. Ons initiatief vond zijn oorsprong in zorgen. Landgoederen liepen vast door een overmaat aan sectorale regelgeving en kortetermijndenken, terwijl landgoederen gewend zijn integraal te werken en op lange termijn. Wij zagen hoe grimmig de verhoudingen met overheden konden zijn. Drie jaar geleden hadden wij grote zorgen over de volhoudbaarheid van het eeuwenoude landgoedsysteem. Dat begrip bleek een schot in de roos en voor we het wisten zaten we eind 2011 in een Green Deal van het ministerie van Economische Zaken. Want naast zorgen was er ook fascinatie, voor het vaak onbekende en vooral onbenutte maatschappelijk kapitaal op landgoederen. Wij verbonden ons aan een doel, namelijk een transitie op gang helpen bij landgoedeigenaren en overheden. Het aardige van deze tijd, met een recessie en diverse crises, is dat niemand meer vliegt op de automatische piloot. Creatieve oplossingen zijn welkom. Zo ontstaan allianties die de eigen sector overstijgen."

"Durf met concurrenten samen te werken. Dat maakt alle partijen sterker"

Rob van Brouwershaven (directeur Natuur en Biodiversiteit van het ministerie van Economische Zaken) blijkt geraakt door de geest van conferentie en Green Deal: "We gaan dit gedachtegoed internaliseren in de Natuurvisie die eind maart uitkomt." Daarin verwoordt de Nederlandse regering het vernieuwde natuurbeleid met veel minder subsidie. De topambtenaar voegt er aan toe: "Je kunt in deze volle delta heel veel combineren met natuur, zoals zorg en recreatie. Als we dat goed doen, hebben we een prachtig exportproduct naar delta's die er veel minder in slagen om industrie en steden te combineren met een aangename leef- en werkomgeving."

De provincie Gelderland geeft een mooi voorbeeld van ontkokering bij de overheid. Vanwege het wegvallen van monumentensubsidies helpt Gelderland landgoederen met de transitie naar energiebesparing en opwekking van duurzame energie.

Ommen

Vijf landgoederen hebben in opdracht van de Overijsselse gemeente Ommen en met steun van de provincie het Handvest 'Nieuwe Ruimte voor Kwaliteit' geschreven. Hieruit blijkt dat de landgoederen aan veel gemeentelijke doelen een bijdrage leveren. Ook maken zij duidelijk wat ze van de gemeente verwachten, zoals meer erkenning, prestatieafspraken voor de lange termijn en één contactpersoon.

Rheden

Harriët Tiemens (schepen voor landgoederen van de Gelderse gemeente Rheden): "We hebben geen landgoedbeleid, maar landgoederen die we faciliteren. Zo hebben zij met elkaar en over eigendomsgrenzen heen een visie kunnen maken op waarden en gewenste ontwikkelingen. Wij vragen de landgoede-

ren wat zij terug doen voor de inzet van gemeenschapsgeld. Dat kan behalve cultuurhistorie ook toegankelijkheid zijn, maar ook educatie en bewustwording van het landschap. De evaluatie van het Actieprogramma toont ieders enthousiasme over deze werkwijze."

Roel Robbertson (voorzitter FPG) neemt het stokje over: "Het Landgoedbedrijf heeft problemen geanalyseerd en aanbevelingen gedaan voor verbetering. Het is belangrijk om de kennis, ervaringen, mislukkingen en successen te blijven delen." De Overijsselse gedeputeerde Hester Maij benut het platform van deze Kennisconferentie voor de officiële start van het landgoederenconsulentschap in Overijssel. "Dat is iemand die kan schakelen tussen provincie en landgoederen, die al in het begin de brug kan zijn." FPG-voorzitter Robbertson roept de andere elf provincies op dit voorbeeld te volgen.

Workshops

Liesbeth Cremers, van Landgoed Vilsteren, vertelt in een workshop over de ontwikkeling van een landgoedmerk, samen met haar pachters en ondernemers in de omgeving. Almaar schaalvergroting en produceren voor de wereldmarkt, past niet meer bij Vilsteren. 'Pure Graze' lijkt het antwoord, want die manier van boeren vermindert de bodemeffecten en verlaagt de kosten, dankzij korte kringlopen en regionale distributie. De gevolgen zijn ingrijpend. Een volledig gezinsinkomen halen uit agrarische producten lijkt niet meer mogelijk. Nevenactiviteiten bieden en uitweg, zoals meer verschillende producten, kostenbesparing en waardecreatie met hogere prijzen. Het Landgoed zal niet aan deze producten verdienen, maar de sociale cohesie blijft omdat de boer weer toekomst heeft.

Willem de Beaufort, van Landgoed Beekzicht, verklapt in zijn workshop zijn 'geheim'. "Eindeloos koffie drinken tot je weet wat iedereen wil. Daardoor ontstaat bij de overheid het inzicht dat het landgoed niet voor zichzelf bezig is, maar voor ons." De Beaufort bepleit om eerst te kij-

ken wat nodig is in de omgeving en te zorgen dat samenwerking bijdraagt aan de kracht van het landgoed. Dat leverde voor Beekzicht 26 projecten op, waarna hij contact zocht met partners. Zo zorgde het waterschap voor beekherstel en een natuurvriendelijke oever, wat samenging met het versterken van recreatie op het aangrenzende landbouwbedrijf. De dreiging dat een deel van Beekzicht buitendijks kwam te liggen omdat Rijkswaterstaat de IJsseldijk wilde verleggen, werd omgezet in winst voor het landgoed, omdat de landbouwfunctie overeind bleef en de arealen landbouw en natuur werden vergroot.

Een verrassend voorbeeld van samenwerking presenteert **Frederique de Bruin** van familielandgoed Jachthuis Schijf bij Roosendaal. "Hier wordt de bodem van het bos geschikt gemaakt voor het kweken van paddenstoelen. De opbrengst lijkt veelbelovend en de natuurwaarde stijgt. Samenwerking met andere producenten is nodig voor voldoende volume."

De Bruin werkt samen met de provincie Noord-Brabant, de Hogere Agrarische School in Den Bosch, Dutch Design Academy in Eindhoven, Brabants Particulier Grondbezit en de landgoederen Utrecht en Baest. Nadeel is dat er een hek om het bos moet om te voorkomen dat ongenode gasten de paddenstoelen al voor de oogst weghalen.

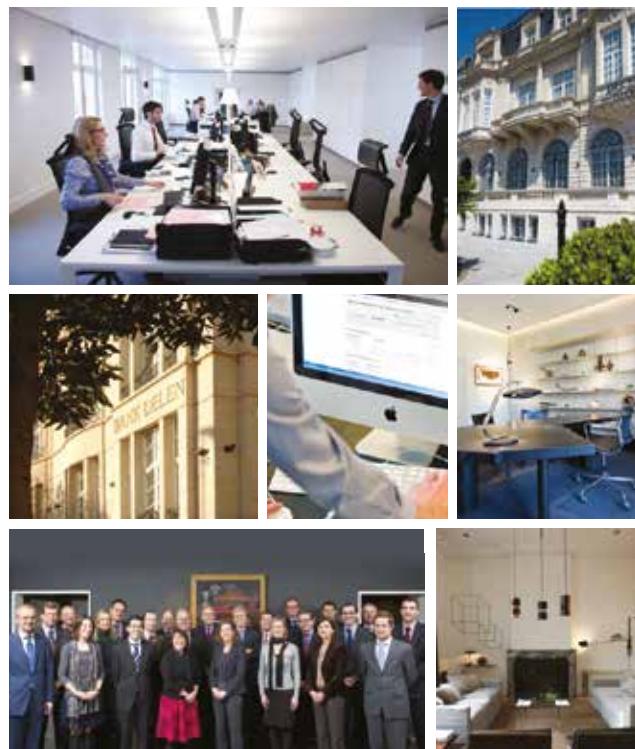
"Durf met concurrenten samen te werken. Dat maakt alle partijen sterker", concludeert **Henk Smit** van Wing, verwijzend naar het plan voor een coöperatie van Mariënwaerd, Slot Loevestein, Nationaal Park De Biesbosch en stichting Werelderfgoed Kinderdijk. De vier trekpleisters willen arrangementen ontwikkelen voor toeristen. Zij vinden hun gemene deler in 'Sterke watermerken'; ze liggen allen en van oudsher aan het water.

Harrie Vissers, provincie Noord-Brabant, vertelt in zijn workshop: "De provincie wil natuurinvesteringen faciliteren. We vragen ons af wat we kunnen leren van de 160 landgoederen in Brabant." Vissers neemt zich voor om in Brabant een loket te vormen voor landgoederen waar afspraken mogelijk zijn voor de lange termijn.

Marjolein de Rooij vertelt in haar workshop over het advies 'Verantwoord vertrouwen' voor de minister van Ontwikkelingssamenwerking. "Het advies gaat uit van onderling vertrouwen. Bepaal als overheid en organisaties samen de doelen. Als je iets anders wil, moet je elders geld vandaan halen. Leg samen verantwoording af over de resultaten. Accepteer risico's. Dat doen bedrijven ook." "Zo kan het ook in de natuursector," concludeert **Cor van Meijenfeldt**, een topambtenaar van het ministerie van Economische Zaken die meeschrijft aan de nieuwe Natuurvisie.

DELEN

PRIVATE BANK

Delen Private Bank is gespecialiseerd in vermogensbeheer van privécliënteel. Contacteer één van onze zetels voor een vrijblijvende kennismaking.

Uw vermogen verdient onze expertise

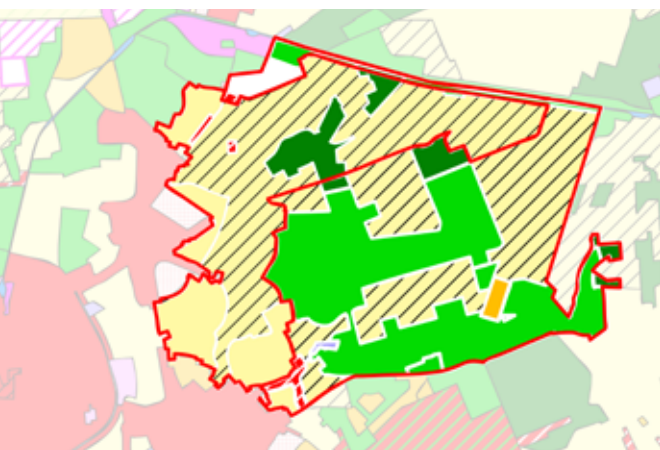
www.delen.be

Case Landschap de Liereman en omgeving

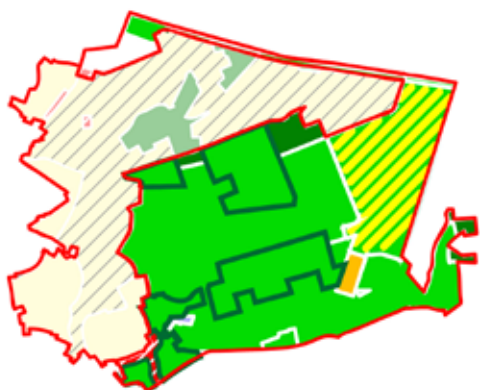
> Auteur: Maggie Lodts, projectleider VLM

De Liereman-case spreidt zich over grondgebied van Oud-Turnhout, Arendonk en Ravels. Het gebied bestaat enerzijds uit hoogwaardige zeldzame natuur en anderzijds uit hoog dynamische landbouw. De druk van beide zijden op elkaar, gevolgd door het opleggen van instandhoudingsdoelen, uitbreiding van het erkende reseau, de aanduiding als erfgoedlandschap,... creëerden een complexe wolk aan spanning, frustraties en onzekerheid die uitmondde in lokaal uiterst intense wroeging tussen alle partijen, de lokale grondeigenaars inclusief. Diverse (pogingen tot) overleg leidden tot een plan die oplossingen moet bieden voor alle partijen...

Kaart 1: huidige gewestplanbestemmingen

Kaart 2: toekomstige gewestplanbestemmingen

Situering

'Landschap De Liereman en omgeving' ligt in het noorden van de provincie Antwerpen en is een staalkaart van het beste wat de Kempen te bieden heeft: een verscheidenheid aan natuurlijke biotopen met een hoge biodiversiteit en rijke erfgoed- en archeologische waarden in mozaïek met een hoog dynamische landbouw.

In 2008 werd via een beslissing van de Vlaamse regering in het kader van de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur (AGNAS) het volgende beslist:

- Het noordelijk deel 'Oosthoven en Laks' zal herbevestigd worden als landbouw- en bosgebruik en bestemd met ruimte voor verdere ontwikkeling.
- Het zuidwestelijke gedeelte 'Liereman' zal evolueren naar een groene bestemming waarin natuurontwikkeling alle kansen krijgt.
- Het oostelijk gedeelte 'Brakeleer' zal ingekleurd worden als verwevingsgebied waarin natuurontwikkeling en landbouwgebruik nevenschikt zijn.

Bovendien werd beslist tot de opmaak van een raamakkoord over een flankerend landbouwbeleid en natuurontwikkeling.

Kaart 1 geeft de huidige gewestplanbestemmingen mee. Kaart 2 geeft een beeld van de beslissing van 2008 en de toekomstige gewestplanbestemmingen. Hiervoor zal een ruimtelijk uitvoeringsplan worden opgemaakt. Dit proces is nog niet gestart.

Wat is het Raamakkoord 'Landschap de Liereman en omgeving'?

De opmaak van een Raamakkoord werd door de Vlaamse regering beslist in 2008.

Het Raamakkoord, dat ondertussen is opgemaakt, is het resultaat van een 3 jaar durend proces dat van 'discussie' over 'overleg' tot 'samenwerking' tussen landbouw en natuur in Landschap de Liereman en omgeving. Het is te beschouwen als een principeakkoord tussen verschillende partijen, die op een georganiseerde en gestructureerde wijze een officiële taak hebben in de open ruimte. Deze partners hebben de intentie om samen in alle openheid, dialoog en vertrouwen in het gebied te komen tot realisatie van de beslissing van de Vlaamse regering.

Het Raamakkoord werd op 19 september 2011 ondertekend door Boerenbond, Algemeen boerensyn-dicaat, Natuurpunt vzw, gemeenten Oud-Turnhout en Ravels, provincie Antwerpen, Departement Landbouw en Visserij (DLV), Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) en Vlaams Landmaatschappij (VLM).

Belangrijk is dat ook de minister-president van de Vlaamse regering en tevens Vlaams minister van Landbouw en Plattelandsbeleid, Kris Peeters, en Vlaams minister van Leefmilieu en Natuur Joke Schauvliege zich achter het Raamakkoord scharden.

Welk studiewerk werd geleverd?

Vanaf de ondertekening van het Raamakkoord werd gestart met een aantal studies zoals:

- het onderzoek naar de haalbaarheid van natuurinrichting (samen met ANB) (in afronding);
- een studie naar ecohydrologie en bodemchemie als onderdeel van de vorige (samen met ANB) (afgerond in 2013);
- een landbouwstudie (afgerond in mei 2012);
- een studie naar meest geschikte instrumentenmix (afgerond in mei 2012).

Meer info is te vinden op www.vlm.be (zoekterm 'Liereman')

Het proces met eigenaars?

Vanaf het najaar 2011 werden door VLM nieuwe stappen gezet richting de groep eigenaars. Dit gebeurde op verschillende niveaus.

De Zwarte Specht

Er wordt viermaal per jaar overlegd met de oprichters van de feitelijke vereniging 'De Zwarte Specht'. Dit traject verloopt parallel aan de Overleggroep, die de verantwoordelijkheid heeft om het Raamakkoord op een goede manier uit te voeren. In principe wordt dezelfde informatie behandeld.

Dit overleg is tot nu toe twaalf keer georganiseerd, waarbij recent ook een vertegenwoordiging uit de jachtsector. Dit is te beschouwen als:

- een forum waar we elkaar en elkaars bezorgdheden leren kennen;
- een forum waar we elkaars taal leren begrijpen en spreken;
- een groeitraject naar volwaardige deelname van een vertegenwoordiging van eigenaars in de overleggroep.

Bovendien werd in april 2013 een terreinbezoek georganiseerd naar het uitgevoerde natuurinrichtingsproject Turnhouts Vennengebied, samen met ANB. Dit initiatief stond open voor alle leden van de Zwarte

Het terreinbezoek in 2013

Specht en was voorzien van een getuigenis van een eigenaar/gebruiker.

Echter, er zijn meer eigenaars in het gebied aanwezig dan de leden van de vereniging: De Zwarte Specht.

Alle eigenaars

De grote groep eigenaars (800-tal) werden tot nu toe tweemaal uitgenodigd voor een infomarkt:

1. Na de ondertekening van het Raamakkoord (oktober 2011 – 280 aanwezigen).
2. Na het afwerken van een aantal studies (juni 2012 – 130 aanwezigen).

De grootte van de groep maakte dat we deze avonden startten met een plenaire toelichting, waar iedereen dezelfde info kreeg, gevolgd door een infomarkt met verschillende standen waar specifieke vragen konden gesteld worden. Antwoorden konden op maat gegeven worden.

De infomarkt werd bemand door het Agentschap voor Natuur en Bos, De Afdeling Ruimtelijke Planning, Onroerend Erfgoed Antwerpen en Vlaamse Landmaatschappij. Tijdens de tweede infomarkt werden deze uitgebreid met een stand van De Zwarte Specht en de lokale bosgroep.

Voor de jachtsector (15-tal) en landbouwsector (100-tal) werd apart, maar in dezelfde periode, een infomarkt georganiseerd.

En in de toekomst?

In de eerste helft van februari 2014 staat een volgend initiatief voor de grote groep eigenaars op het programma. Eigenaars van een perceel in of in de buurt van Landschap de Liereman, worden uitgenodigd voor een workshop.

Er worden een 3-tal avonden voorzien. Op deze manier kan in kleinere groepen worden gewerkt en komt elke aanwezige eigenaar gegarandeerd aan het woord. Zo kan bijvoorbeeld meegegeven worden wat het huidige gebruik is, wat de belangrijkste troeven van het gebied zijn en hoe de eigenaar in de toekomst betrokken wil blijven.

Dit initiatief maakt tevens onderdeel uit van de samenwerkingsovereenkomst tussen Landelijk Vlaanderen en VLM.

Infomarkt VLM voor eigenaars.

Invasieve uitheemse planten een afwegingskader voor het beheer

> Bron: INBO, Nieuwsbrief Oktober 2012

> Auteurs: Frank Van de Meutter, frank.vandemeutter@inbo.be -
Floris Vanderhaeghe, floris.vanderhaeghe@inbo.be

Japanse duizendknoop - © Wouter Van Landuyt (INBO)

In samenwerking met Waterwegen en Zeekanaal nv, afdeling Bovenschelde, voerde het INBO een verkennende screening uit van invasieve uitheemse plantensoorten langs de bevaarbare waterlopen in de provincies Oost- en West-Vlaanderen over een afstand van 1250 kilometer oeverlengte. We noteerden 23 invasieve uitheemse plantensoorten. Meer dan de helft van deze plantensoorten (13) behoren tot de zogenaamde 'zwarte lijst'; dit zijn soorten die een ernstige nadelige invloed hebben op inheemse natuur. Alle invasieve uitheemse planten samen totaliseerden 74 kilometer oeverlengte (geen rekening houdend met overlap tussen soorten), waarvan 48 kilometer met planten van de zwarte lijst – een aanzienlijke oeverlengte waar de oorspronkelijke plantendiversiteit het lastig krijgt om te overleven of al verdwenen is. Bovendien kunnen verschillende van deze invasieve soorten snel uitbreiden. Er zijn opvallende plaatselijke verschillen: rond Gent zijn Japanse duizendknoop en reuzenbalsemien de talrijkste soorten, langs de Bovenschelde is het de reuzenberenklauw. Op basis van literatuurgegevens stelden we een tabel op waarin de mate van mogelijke hinder (voor biodiversiteit, economie, volksgezondheid en verkeersveiligheid) voor elk van de vastgestelde soorten staat. Hiermee kan de beheerder een lijst van soorten opstellen die hij wenst te bestrijden. Daarnaast werd ook een tabel opgesteld die de haalbaarheid van bestrijding samenvat, rekening houdend met zowel de lokale talrijkheid van de soorten als de inspanning nodig voor een succesvolle bestrijding.

Reuzenbalsemien
© Wouter Van Landuyt
(INBO)

Reuzenbalsemien - © Wouter Van Landuyt (INBO)

Op basis van een beslisschema kan men vervolgens bepalen welke bestrijdingsacties dringend zijn. Tenslotte wordt per aangetroffen invasieve uitheemse plantensoort van de zwarte lijst een overzicht weergegeven van de courante bestrijdingstechnieken. De kennis hierover is nog onvolledig: zowel van de effectiviteit als van de kosten-batenbalans van bestrijding op korte en op lange termijn zijn nauwelijks onderbouwde data bekend. Zonder die kennis wordt een effectief bestrijdingsbeleid moeilijk.

Meer informatie is te vinden in het rapport:
INBO.R.2012.13 via www.inbo.be

Biodiverstiteit als basis voor ecosysteemdiensten in Vlaanderen

> Bron: INBO, Nieuwsbrief Oktober 2012

> Auteurs: Linda Meiresonne en Francis Turkelboom

© Landelijk Vlaanderen

© Landelijk Vlaanderen

Ecosysteemdiensten (ESD) zijn het geheel van voordelen die de maatschappij van ecosystemen ontvangt. Biodiversiteit speelt een cruciale rol in het tot stand komen van deze ecosysteemdiensten. De laatste jaren hebben ecosysteemdiensten – als een nieuwe kijk op natuur – snel aan belang gewonnen. Het concept duikt nu op in zowel internationale fora als Vlaamse beleidsplannen en nota's. Hieruit ontstond de bezorgdheid vanuit verschillende hoeken over de mogelijke impact van een beleid dat gericht is op de erkenning en ontwikkeling van ecosysteemdiensten op het behoud van de biodiversiteit. Wij proberen hierop een eerste antwoord te formuleren door de bijdrage van biodiversiteit aan de levering van de diverse ecosysteemdiensten in Vlaanderen

beter in kaart te brengen. Deze nieuwe INBO-publicatie beschrijft beknopt 17 belangrijke ecosysteemdiensten in Vlaanderen en hun relatie met biodiversiteit. Om de diverse ecosysteemdiensten te beschrijven hebben wij ze ingedeeld op basis van het aspect van de biodiversiteit dat het meest dominant bijdraagt aan deze diensten. Vaak zijn het de soorten zelf die de ecosysteemdienst leveren, zoals bij houtproductie of zeevisserij. Het kan dat hele groepen soorten nodig zijn om een dienst te leveren, bijvoorbeeld bij pollinatie of natuurlijke plaagcontrole. In andere gevallen is biodiversiteit vooral van belang om processen of structuren mogelijk te maken die nodig zijn voor ecosysteemdiensten, bv. bij kustverdediging en overstromingsbescherming of geluidsbuffering. Deze publicatie richt zich tot beheerders en beleidsondersteuners die verantwoordelijk zijn voor de bescherming en het duurzaam beheer van natuur en landschappen; maar kan ook nuttig zijn voor iedereen die geïnteresseerd is in de maatschappelijke baten van natuur. De biodiversiteit-ESD fiches kunnen bijvoorbeeld gebruikt worden als een checklist voor (natuur)gebieden waar de relaties tussen biodiversiteit en ESD belangrijke criteria zijn voor beheervisies.

Het rapport kunt u terugvinden op www.inbo.be

Het instrument Natuurinrichting

> Auteurs: Daniël Sanders, projectleider VLM en Landelijk Vlaanderen

NI Buitengoor – Meergoor in uitvoering © VLM

Tijdens onze beheerdersavond (18/12/2013), in samenwerking met VLM, gaf Daniël Sanders (ecoloog en projectleider van verschillende natuurinrichtingsprojecten bij de VLM) een toelichting over de werking van het instrument natuurinrichting. De juridische basis voor dit instrument ligt in het decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu van 21/10/1997 en wijzigingen van 19/7/2002 enerzijds en het besluit van de Vlaamse Regering van 23/7/1998, aangepast op 2/2/2007 anderzijds.

Het doel van het instrument is om maatregelen en inrichtingswerkzaamheden uit te voeren, gericht op een optimale inrichting van een gebied. Dit gebeurt met het oog op behoud, herstel, beheer en ontwikkeling van de natuur en het natuurlijk milieu in VEN, SBZ, groen-, park-, buffer-, bos- en bosuitbreidingsgebieden.

Procedure

De procedure begint met een voorbereidend onderzoek naar de haalbaarheid van het project, waarna de minister groen licht kan geven voor het natuurinrichtingsproject. Eens het project is ingesteld ligt de perimeter vast en zijn de belanghebbenden gekend. Vanaf dan geldt een recht van voorkoop binnen deze perimeter. Vervolgens kan, door de ondertussen opgerichte projectcommissie en –comité, een projectrapport worden opgemaakt waarin een lijst met te nemen maatregelen en hun uitvoeringsmodaliteiten wordt voorgesteld. Dit rapport wordt onderworpen aan een openbaar onderzoek. De

NI Bospolder – Ekers Moeras in uitvoering © VLM

projectcommissie en –comité adviseren de minister over de ingediende bezwaren, hetgeen hem of haar in staat stelt de te nemen maatregelen vast te leggen.

Deze maatregelen worden in detail uitgewerkt in een of meerdere projectuitvoeringsplannen voor het project, dewelke dan onderworpen worden aan een tweede openbaar onderzoek en adviesronde.

Tot slot kan men overgaan tot de uitvoering op het terrein (indien nodig inclusief aanvraag stedenbouwkundige vergunning en openbaar onderzoek).

Er kan overgegaan worden tot 'versnelde uitvoering' voor een deel van het project indien alle eigenaars zich akkoord verklaren met de voorgestelde maatregelen. De fase van het projectuitvoeringsplan kan dan worden overgeslagen.

Recht van voorkoop

Het recht van voorkoop binnen de perimeter van een natuurinrichtingsproject geldt voor het Vlaamse Gewest. De Vlaamse Regering machtigt de VLM om in haar naam dit voorkooprecht uit te oefenen. Dit recht van voorkoop is enkel geldig bij een effectieve verkoop van grond binnen de perimeter van het project en is ook maar geldig gedurende de looptijd ervan. Het voorkooprecht eindigt dus samen met het einde van het project.

De VLM oefent het recht niet automatisch en niet altijd uit. Dit gebeurt enkel bij opportuniteiten in functie van de projectdoelstellingen. Uitoefening van het recht van

Bospolder - Ekers Moeras uitgevoerd © VLM

voorkoop is tevens afhankelijk van de verkoopsvoorwaarden. In de provincie Antwerpen, waar de beheerdersavond doorging, werd het voorkeepsrecht natuurinrichting bijvoorbeeld slechts eenmaal uitgeoefend in de voorbije 15 jaar (sinds de start van natuurinrichting).

Belangrijk om weten is ook dat het voorkeepsrecht van de pachter van de grond steeds boven dat van de overheid staat. Het geldt ook niet ingeval van verkoop van het goed aan de echtgenoot, de afstammelingen of aangenomen kinderen of die van de echtgenoot van de eigenaar of van een der mede-eigenaars of aan de echtgenoten van de voormelde afstammelingen of aangenomen kinderen, die voor eigen rekening kopen en voor zover het goed niet opnieuw verkocht wordt binnen een termijn van twee jaar of als de koper lid is van een erkende bosgroepering die vóór 20 januari 1998 overeenkomstig artikel 85 van het bosdecreet van 13 juni 1990 werd erkend, voor zover het goed deel uitmaakt van de kadastrale percelen waarop de erkenning betrekking heeft en de koper reeds onroerende goederen in eigendom of mede-eigendom heeft binnen de omschrijving van de bosgroepering.

In bepaalde gevallen (o.a. VEN, IVON, erkend natuurreserveaat, bosreserveaat, natuurinrichtingsproject) hebben de erkende terreinbeherende natuurverenigingen eveneens een recht van voorkoop voor zover zij dat onroerend goed huren of in erfpacht hebben.

NI Turnhouts Vennengebied West uitgevoerd 1 © Ludo Verhoeven

Maatregelen bij natuurinrichting

Het uitvoeren van een natuurinrichtingsproject kan volgende maatregelen inhouden:

1. kavelruil uit kracht van wet;
2. infrastructuur- en kavelwerken;
3. aanpassing van de wegen en van het wegenpatroon;
4. bewarende maatregelen (om te voorkomen dat, vanaf het moment van de aanduiding, het gebruik of de plaatsgesteldheid van het gebied zodanig gewijzigd wordt dat het natuurinrichtingsproject belemmerd wordt);
5. het tijdelijk opheffen van de bevoegdheden van administratieve overheden en openbare besturen gedurende de uitvoering van het uitvoeringsproject;
6. het opleggen of afschaffen van (tijdelijke) erfdienstbaarheden;
7. waterhuishoudingswerken (zoals peilwijziging, wijziging van de structuurkenmerken van de waterlopen en aanpassing van de watertoevoer en -afvoer);
8. grondwerken (zoals reliëfaanpassing en afgraving);
9. uitbouw van natuureducatieve voorzieningen;
10. bedrijfsverplaatsing.

Actuele natuurinrichtingsprojecten

Een overzicht van de natuurinrichtingsprojecten die nu lopen, kan men vinden op de website van VLM (www.vlm.be/algemeen/projecten/overzichtpertype).

Activiteitenkalender

Forum for the Future of Agriculture

ELO (European Landowners' Organisation, de overkoepelende Europese organisatie van Landelijk Vlaanderen) nodigt alle leden van Landelijk Vlaanderen uit op het 7e Forum for the Future of Agriculture.

Dit jaar zullen we ingaan op twee cruciale vragen. De eerste gaat in op de uitdagingen en vooruitzichten van de **trans-Atlantische handel en investeringen Partnership** (TTIP) tussen de Europese Unie en de Verenigde Staten. De TTIP presenteert de mogelijkheid van het veranderen van de agrarische dynamiek tussen de VS en de EU. Dit is niet zozeer afhankelijk van de afbouw van douanerechten, die al laag zijn, maar van het verminderen van niet-tarifaire belemmeringen (NTB). De tweede cruciale vraag voor de toekomst van onze landbouw is de **duurzaamheid van de productie** van levensmiddelen, diervoeders en vezels in termen van kwantiteit, kwaliteit en rendabiliteit. Op de FFA wordt onderzocht wat diverse kwesties betekenen voor de toekomst van de agrarische productie in Vlaanderen en de EU, het behoud van het milieu en het welzijn van de consument. Internationale beslissers en hoogwaardigheidsbekleders waaronder Pascal LAMY

(voormalig voorzitter Wereldhandelsorganisatie), Karel DE GUCHT (commissaris voor Handel) en Janez POTOČNIK (commissaris voor Milieu) zullen proberen de beste manier te ontdekken via debatten met het publiek – managers, milieudeskundigen en beleidsmakers – om de productie te verzoenen met het ecologische behoud en ook om inventieve en stimulerende oplossingen te vinden.

De FFA2014 belooft nog meer onmisbaar, boeiender en spannender te zijn dan ooit!

De leden van Landelijk Vlaanderen zijn uitgenodigd op de Walking Lunch in de Panoramic Hall (SQUARE meeting center) met hun collega's van de European Landowners' Organization.

Praktische informatie FFA

Wanneer: dinsdag 1 april 2014

Waar: in het SQUARE meeting center, Kunstberg – 1000 Brussel.

Inschrijven is gratis. Het invulformulier voor registratie en programma vindt u op www.forumforagriculture.com. **Vergeet niet uw registratiebewijs mee te brengen de dag zelf!**

Save the date

10 juni 2014 – Algemene Ledenvergadering Landelijk Vlaanderen
Meer info in onze volgende editie van de Landeigenaar.

U verkoopt grond? Danneels zoekt er!

Wij zijn voortdurend op zoek naar bouw- en verkavelbare gronden in Vlaanderen

- ✓ Verkavelbare gronden gelegen in woonzone en/of woonuitbreidingsgebieden
- ✓ Herbestemmingsgronden in de kern van de gemeente
- ✓ Gronden voor commerciële doeleinden (oppervlakte min. 3.000 m²)

050/47 10 10

immobrugge@danneels.be

WWW.DANNEELS.BE

algemene aannemingen
VAN WEZEMAEL
n.v.

woestijnstraat 25 | b-2880 bornem
t.03 889 25 40 | f.03 889 91 02
www.bouwbedrijfvanwezemael.be

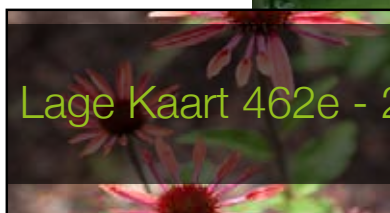
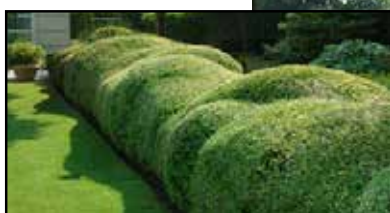
25 jaar
gebouwd
op solide
funderingen

webcast
streaming
video services

Contact:

Emmanuel De Groef
Tel: +32 2 709 10 50
manu.de.groef@telemak.com
www.telemak.com

VITALIS
gardens in perspective

Lage Kaart 462e - 2930 Brasschaat - 03/653.00.20 - www.vitalistuin.be

Eco² vzw heeft het Agrobeheercentrum opgericht!

> Bron: Nieuwsbrief Eco² - Herfst 2012

Auteur: Eline Snauwaert

Maandag 24 september 2012 werd in Leuven het Agrobeheercentrum (ABC) Eco² vzw boven de doopvont gehouden. Het ABC werd opgericht door 20 vertegenwoordigers van agrobeheergroepen, samen met vertegenwoordigers van Boerenbond, ABS, agro|bedrijfshulp, de Vlaamse Landmaatschappij (VLM), het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) en de Afdeling Duurzame Landbouwwontwikkeling (ADLO). Vincent Fagard, fruitteler uit Rutten (bij Tongeren) en actief in de agrobeheergroep Haspengouw, werd verkozen tot voorzitter. Met deze structuur willen de partners het succesvolle EFRO-project Eco² op een duurzame wijze continueren.

Het laatste projectjaar werd er hard gewerkt aan het uittekenen van een structuur waarbij rekening werd gehouden met alle betrokken partners. Deze ontwerpstructuur werd met succes voorgelegd aan een klankbordgroep bestaande uit deze partners. Dit was dan ook meteen het signaal om te starten met de voorbereidingen tot het oprichten van de vzw ABC Eco². Belangrijk is dat het ABC, zoals gesteld bij aanvang van het project, een boereninitiatief in boerenhanden is. Naast de medewerking van de landbouworganisaties blijft ook de samenwerking met de overheidsinstanties: VLM en ANB. Vanaf nu zal ook ADLO actief participeren.

Kerntaak van het agrobeheercentrum (ABC) is de verdere begeleiding en oprichting van agrobeheergroepen, de toeleiding van individuele landbouwers naar landschaps- en natuurbeheer en de juridische omkadering ervan. Daarnaast zijn de kennisopbouw en uitwisseling en het initiëren van vernieuwende projecten belangrijke opdrachten. Bij al de activiteiten wordt gezocht naar samenwerking met alle betrokken actoren op het terrein (bosgroepen, wildbeheereenheden, Regionale Landschappen, natuurverenigingen,...). Met het oprichten van de vzw ABC Eco² is een belangrijke stap gezet in de verduurzaming van het agrarisch landschaps- en natuurbeheer.

Al 2 agrobeheergroepen opgericht in Oost-Vlaanderen

Ook in Oost-Vlaanderen krijgen samenwerkingsverbanden van land- en tuinbouwers steeds meer belangstelling. Naast de reeds bestaande agrobeheergroep Kruibeke-Bazel-Rupelmonde die werkt rond het behoud van weidevogels zijn er recentelijk 2 nieuwe agrobeheergroepen (ABG) opgericht.

ABG met gunstig bij-effect

11 land- en tuinbouwers hebben zich begin juli verenigd in de agrobeheergroep Maldegem. De voornaamste doelstelling van dit samenwerkingsverband is de band tussen bewoners en landbouw te vergroten en een ecologische meerwaarde te creëren voor het landschap. Dit voorjaar werden – in samenwerking met de provincie Oost-Vlaanderen – 80 perceeltjes ingezaaid op verloren stukken akker, tuinen,... met een bloemrijk mengsel om de bijenpopulatie te versterken. Om hun initiatieven in de kijker te zetten organiseren de landbouwers tal van activiteiten in en rond Maldegem, zoals een Vaderdagontbijt met streek-eigen producten op de hoeve, fietstocht langs de ingezaaide bloemenranden,... Via de oprichting van de agrobeheergroep kunnen de landbouwers hiervoor de gepaste ondersteuning krijgen. De regiocoördinator van Eco² zoekt op gepaste wijze hoe de acties inhoudelijk en organisatorisch kunnen uitgewerkt worden en voor een positieve dynamiek van de landbouwers in de streek zorgen.

Agrobeheergroep Schelde-Leie opgericht

Landbouwers van de regio ten zuidwesten van Gent hebben zich verenigd in de agrobeheergroep (ABG) Schelde-Leie. Met deze groepering willen de landbouwers de handen in elkaar slaan om zoveel mogelijk kansen te benutten en een rol te spelen in het landschapsonderhoud van de groenpool 'Parkbos'. Een brede waaier aan verbredingsactiviteiten bieden zich aan, van maaibeheer, over onderhoud van wandelpaden, aanplantingen, plaatsen van afsluitingen tot hoevetoerisme en thuisverkoop,... Door als groep samen te werken kunnen de inrichtings- en beheerwerken op een efficiënte, gebiedsgerichte en professionele manier uitgevoerd worden. De landbouwers creëren zo een economische meerwaarde, terwijl ze ook hun steentje bijdragen op ecologisch vlak. Dit alles wordt inhoudelijk, organisatorisch ondersteund door een medewerker van Eco², terwijl de CVBA agro|aanneming de werken verzekert en de uitvoerder ontlast van de administratieve rompslomp.

Landbouwers die interesse hebben kunnen zich via e-mail wenden tot Eline.Snauwaert@agrodiesten.be of via het nummer 0476/86 25 95.

elbeko

“Bouwen is te belangrijk om
het niet met elbeko te doen”

Paul **Schauwvlieghe**

Elbeko realiseert bouwprojecten als algemene aannemer en ontwikkelaar

We hebben alle expertise en creativiteit in huis om uw bouwproject vanaf de aankoop van de grond in goede banen te leiden. Samen met de bouwheer wordt een geschikte architect geselecteerd waarna we als team het concept, de gevels, het interieur en de techniek optimaliseren tot een harmonieus project.

Elbeko is een geïntegreerde onderneming met eigen studiedienst en interieurarchitecten, ruwbouwploegen en projectleiding, om u in het grootste comfort voor- tijdens- en na de bouwwerken te begeleiden.

Contacteer ons voor een vrijblijvend en ontspannen gesprek over uw bouw wensen.

elbeko.be

VOOR MEER INFORMATIE
T 052 45 95 40 INFO@ELBEKO.BE

Ledenbijdrage 2014 - gegevens databank

Geachte leden,

Landelijk Vlaanderen stelt alles in het belang van een **efficiënte begeleiding van de leden**. Daarom vragen wij u jaarlijks bij de hernieuwing van uw lidmaatschap, geheel vrijblijvend, ons uw gegevens en die van uw eigendomsstructuur te bezorgen opdat wij deze gegevens kunnen actualiseren in onze databank. Vanzelfsprekend wordt deze informatie uitsluitend gebruikt voor het verfijnen van onze database, en nooit aan derden verspreid.

Om de **werkingsdoelstellingen** in de toekomst verder te kunnen uitbouwen vragen wij u, indien u dit nog niet deed, uw vrijgevege jaarlijkse bijdrage voor 2014 spoedig te willen betalen, zoals vermeld in de verstuurde ledenbrief van december.

Uw eigendomsstructuur is voor ons van groot belang om druk te kunnen uitoefenen op het beleid. Kunnen zeggen dat de leden van Landelijk Vlaanderen 40 000 ha in Vlaanderen vertegenwoordigt, geeft onze standpunten en meningen meer kracht. Uw gegevens blijven strikt vertrouwelijk en zijn enkel voor intern gebruik van de vereniging. U heeft het recht te allen tijde uw gegevens te raadplegen. Iedere wijziging of aanvulling kunt u overmaken aan ons secretariaat.

Nieuwsbrieven: voor activiteiten en belangrijke informatie

Het actualiseren van uw **contactgegevens** geeft ons de mogelijkheid om u vlugger, gericht en beter te begeleiden en te informeren. Het opgeven van uw e-mail adres maakt u vlugger en gemakkelijker bereikbaar door het verzenden van nieuwsbrieven met belangrijke informatie. U kunt zich steeds inschrijven op onze nieuwsbrief door een mail te sturen naar mailing-subscribe@landelijkvlaanderen.tv

Lidmaatschap

Een vast lidmaatschap bij Landelijk Vlaanderen omvat € 60 (basisbijdrage) + 2€/ha (oppervlaktebijdrage). Bij de overschrijving graag 'Lidgeld 2014 + naam en voornaam en/of bedrijf' vermelden. Dit kan op het rekeningnummer : IBAN BE37 3350 4426 9028 Bic : BBRUBEBB

*Met landelijke groeten,
Het directieteam*

Landelijk VASTGOED ANDERS BEKEKEN

Agrarisch vastgoed

Vastgoed voor paardenliefhebbers

Landelijk wonen